

”Strypsex i ditt Garage” – En kvantitativ studie om hur pornografiskt material påverkar ungdomars föreställningar om sex och relationer

Strangulation-Sex in your Garage – A quantitative study about the Impact of Pornographic Material on Adolescents Perception of Sex and Relationships

Cim Andersson Skiöld & Jennifer Lood

Examensarbete i socialt arbete och socialpedagogik 15 Hp

Socialpedagogiska programmet, 2023

Institutionen för individ och samhälle

Vårterminen 2023

Examinator: Bo Helsing

Sammanfattning

Syftet med studien var att undersöka hur ungdomar upplever att deras föreställningar av sex och relationer påverkas utav pornografiskt material samt hur vuxna kan vara ett positivt stöd för ungdomar vid utforskandet av sin sexualitet och relationer. 217 ungdomar deltog varav 85 tjejer, 128 killar och 4 identifierade sig som icke-binär. Medelåldern på deltagarna var 17 år. Studien genomfördes via en kvantitativ ansats och webbenkät via Microsoft Forms bestående av 42 frågor. Analys av empiri gjordes genom programmet IBM SPSS statistics v. 28 där deskriptiva samt bivariata parametriska t-tester utfördes. Vidare användes Pearsons korrelationsanalys vid parametriska tester och vid fåtal tillfällen användes Spearmans korrelationsanalys vid icke normalfördelade variabler. Teori om sexuella skript brukades för att förstå, tolka samt analysera resultat. Resultaten visade att ungdomar påverkades utav pornografiskt material i deras föreställningar om sex och relationer både i förväntningar på sex samt vad det ska innehålla samt att vi fann skillnader för de ungdomar som var i relation jämfört med de som var singlar. Fynd visade även att ungdomar hade behov av stöd av samhället och vuxna i utforskandet utav relationer och sex då många ungdomar saknade en vuxen att tala med. Det framkom även att ungdomarna upplevde brister i skolans sexualundervisning. Avslutningsvis redogörs diskussion kring problematiken att killar och tjejer uppvisade skillnader mellan våldsamt sex och samtycke samt förslag på framtida forskning.

Nyckelord: Ungdomar, pornografi, våldshandlingar inom sex, sexuella script, relationer, sex, vuxnas stöd, populärkultur, massmedia, samtycke.

TACK!

Vi vill börja med att tacka vår handledare Jonas Hallberg för intressanta diskussioner och för att han flera gånger nästan varit mer exalterad och nyfiken på vår empiri än oss själva. Vi vill tacka Zarah Rangvaldsson som bistått med litteratur om ämnet men störst tack för otrolig pepp och kärlek. Vi vill även tacka alla ungdomar som deltagit och skolpersonal samt ett speciellt tack till Elin Gustafsson och Moa Öberg. Tack till Louise Mjösberg som lyssnat när vi beklagat oss över stress och press och även ett tack till Simon Jonsson för fiber, husrum och ett manligt perspektiv vid våra reflektioner. Till slut vill vi tacka varandra för ett otroligt samarbete och vänskap.

Special thanks to Moose.

Innehållsförteckning

Syfte och frågeställningar	3
Definitioner	3
Pornografi	3
Tidigare forskning.....	4
Sexuella skript.....	4
Pornografins inverkan på attityder	5
Pornografins inverkan på sexuell aggression.....	8
Sexualisering i massmedia och dess effekter	8
Sammanfattning tidigare forskning.....	9
Teoretisk utgångspunkt.....	10
Sexuella skript.....	10
Metod	11
Val av ansats	11
Enkäter	12
Deltagare	15
Bortfallsanalys	15
Tillförlitlighet.....	15
Analysmetod	16
Etiska överväganden	17
Resultat och analys	18
Pornografins påverkan på sex och relationer	19
Åsikter om pornografiskt material	19
Förändring av pornografikonsumtion	20
Upplevd påverkan	22
Våld.....	24
Samband 1.....	27

Samband 2.....	30
Ungdomar och vuxnas stöd.....	35
Finns det någon att prata med?	35
Sexualundervisning.....	36
Vuxna och samhället.....	38
Diskussion.....	40
Litteraturlösteckning	49
Bilagor	
Appendix 1 - Informationsbrev	
Appendix 2 - Mejl till skolor	
Appendix 3 - Enkät	

Idag lever vi i en värld där gränsen för vad som räknas som pornografiskt material är hårfin då bland annat sociala medier, filmer, musik innehåller sexuella anspelningar som dessutom syftar på sexuellt våld och där tillgängligheten till detta material aldrig varit så lätt som nu. Enligt Burns m.fl. (2021) har det aldrig någonsin varit så lättillgängligt att ta del av ocensurerat sexuellt material där våldsamt och riskabelt sex porträtteras och detta under dygnets alla timmar. Vidare presenterade TopDog (2022) statistik över de 100 mest besökta webbadresserna i Sverige där Pornhub.com kom på 16e plats. För att visa på en referensram låg exempelvis Instagram på 10e plats. Vidare återfanns ytterligare tre pornografiska hemsidor på listan.

Under våren 2023 publicerade Uppdrag Granskning (2023) dokumentären *Hårt Sex* där det i deras undersökning framkom att hälften av alla tjejer har blivit utsatta för sexuellt våld av någon de har varit tillsammans med. Det framkom även att ungdomar ständigt influeras av våldsamt pornografiskt material genom diverse plattformar, bland annat genom appen TikTok, porrsajter, musik och filmer (Uppdrag granskning, 2023) vilket även framkommer i studier som menar att barn i Europa uppgav att de använder sin mobiltelefon 'dagligen' eller 'hela tiden' (The London School of Economics and Political Science, 2023).

Ungdomarna i dokumentären uppgav hur problematiskt och jobbigt det var att se flera TikTok inlägg om hur tjejer vill ha hårda tag, bli strypta, dragna i håret samtidigt som de visar upp blåmärken på kroppen vilket porträtteras som något positivt och eftersträvansvärt (Uppdrag granskning, 2023). De uppgav även att det är ett problem att vissa sexuella handlingar blivit normalt under sex, de nämnde bland annat strypning, slag, analsex, gaging, vilket kan ses som våldshandlingar om samtycke ej finns (Uppdrag granskning, 2023). Trots att det framkom att ungdomarna ifrågasätter och reflekterar över pornografiskt material samt implementeringen av detta material i deras eget utforskande av sexualitet och relationer så uppgav dem att det var problematiskt och svårt att navigera detta på egen hand (Uppdrag granskning, 2023). Ungdomarna menade att "vanilla-sex" ansågs som tråkigt, negativt och något man inte vill ha (Uppdrag granskning, 2023). De menade att det fanns en förväntan på att man ska ha hårt sex och att man inte får säga nej till detta då man kan bli sedd som tråkig och dålig, även då man är i relation med någon (Uppdrag granskning, 2023). Ungdomarna upplevde att dem inte kunde säga nej för att det fanns en förväntan på att dem ska ställa upp på en viss typ av sex för att deras partner vill det. Ungdomarna menade att det finns en känsla av att man ska tillgodose sin partners behov (Uppdrag granskning, 2023). Vidare framkom det i Uppdrag Gransknings enkät (2023) att 34% av ungdomarna någon gång mått dåligt efter att de har haft sex. Ungdomarna uppgav även att det var svårt att visa samtycke eller ej under en sexuell akt och att om man blir utsatt för något som man inte uttryckligen sade nej till får man skylla sig själv (Uppdrag granskning, 2023).

Dagens populärkultur innehåller alltmer anspelningar på sexuellt våld. Dessa anspelningar återfinns i kommersiell musik som Fröken snusk, Cardi B med låten *Wet ass Pussy* eller Rasmus Gozzi med *Strypsex i ditt Garage*. Likaså i den virala Netflix-filmen *365 dagar* eller bokserien *Fifty shades of Grey*. Wright (2011) menar att massmedia med största säkerhet har en inverkan på amerikanska ungdomar och att exponering av massmedia skall betraktas som en risk för ungdomars hälsa. I takt med detta har sociala medier aldrig varit större, med appar

så som Instagram, Facebook, Snapchat, Onlyfans, TikTok, Youtube, Discord, Twitch. Inom dessa appar florerar det oändligt många inlägg och klipp mellan olika användare då det aldrig varit så enkelt som nu att dela innehåll med sina vänner. Ward (2016) lyfter att exponering av sexualiserad media är associerat med högre nivåer av missnöjdhet över sig själv, högre grad av självobjektivering, högre tro på sexistiska och fientligt sexuella värderingar samt högre tolerans av sexuellt våld gentemot kvinnor.

Appar har algoritmer som gör att det innehåll som konsumeras återkommer gång på gång vilket innebär att samma typ av innehåll konsumeras upprepade gånger. Allt finns tillgängligt i mobiltelefoner. Statens medieråd (2022) lyfte hur algoritmer påverkar vår vardag. En algoritm gör osynliga val i sökmotorer och sociala medier åt individer och rangordnar resultat när sökning sker efter exempelvis ny hudvård, serier eller resmål. Detta sker även med stöd ifrån tidigare sökningar, klick och andra individers sökningar om samma saker (Statens medieråd, 2022). Det som delas, gillas, och döljs kommer påverka det individen upplever och ser nästa gång denne använder internet. Studier visar även på att algoritmer färgas av normer och kultur vilket betyder att urvalet inte är neutralt utan snarare bidrar till att stärka fördomar, stereotyper samt sprida falska nyheter (Statens medieråd, 2022). Det är därför relevant att diskutera algoritmers negativa effekter på individer och samhällsutvecklingen (Statens medieråd, 2022). Internet Stiftelsen (2020) skrev att över en miljard internetanvändare använder appen TikTok, vilket är cirka 25% av alla internetanvändare över hela världen. Mer än 800 miljoner personer loggar in på TikTok varje månad vilket Internet Stiftelsen (2020) menar innebär att TikTok är större än både Snapchat och Twitter. I en motion (2021/22:3129) till riksdagen framkom en begäran om en översyn av huruvida pornografins lättillgänglighet har skadlig påverkan på barns sexuella hälsa och välmående. I motiveringen framkom vittnen om att det är en ökning av övergrepp mot barn utövade av barn. De undrar hur det är möjligt att barn kan ha den typ av kännedom av sex att de kan utsätta andra barn för grov våldtäkt och övergrepp (Motion 2021/22:3129). Vidare framkom att barn agerar utifrån den pornografi som de konsumerade på nätet. Ungdomar vittnade om ett destruktivt, känslöbedövande beroende av att titta på grövre porr (Motion 2021/22:3129). I Uppdrag Granskning (2023) uppgav pornologen Sanna Vanno att det blir problematiskt om pornografin är ens enda referenspunkt när det kommer till synen på sex, relationer och kärlek. Forskaren Max Waltman menade även i dokumentären att 41% av männen i Sverige mellan 16-29 år konsumerar porr tre gånger i veckan, vissa till och med dagligen (Uppdrag granskning, 2023).

Folkhälsomyndigheten (2021) menar att förebyggande insatser där samtal om pornografi bör drivas på olika plattformar och arenor samt att det behövs mer forskning om pornografianvändningens konsekvenser och effekter (Folkhälsomyndigheten, 2023). Studier visade att män som oftare konsumerar pornografi var mer benägna att själva testa det de sett i pornografin, ta sexuella risker, och ha en mer lättsam och obrydd inställning till mäns våld mot kvinnor (Folkhälsomyndigheten, 2023). Det behövs således ökad kunskap om konsekvensen på attityder, beteenden och jämställdhet i effekterna för män och kvinnor (Folkhälsomyndigheten, 2023).

Det framkom i Uppdrag Granskning (2023) att ungdomar gärna ville prata om just pornografi, sex, kärlek och relationer och enligt Barnombudsmannen (2020) efterfrågar unga att få prata

om sex, sexualitet och frågor relaterade till detta så som pornografi. Ungdomarna uppgav att det är svårt att skilja på pornografi och verklighet och det framkom att ungdomarna jämför sig med pornografin samt att det förväntas att man borde ställa upp på det som visas i pornografin (Uppdrag granskning, 2023). Det framkom även upprepade gånger att ungdomarna önskade att vuxna sträcker ut en hand för att prata om just pornografi, sex och relationer då många av ungdomarna upplevde att de inte vet vem de ska vända sig till vilket de menade att vi vuxna måste ansvara för och möta upp ungdomarna (Uppdrag granskning, 2023). Folkhälsomyndigheten (2021) menar att det behövs förebyggande insatser för att hjälpa ungdomar att reflektera över integritet, sexualitet och risker med internet. De menar fortsättningsvis att det måste utgå ifrån dessa personers egna upplevelser och att det behövs forum för att skapa dessa samtal (Folkhälsomyndigheten, 2021).

Vidare la riksdagen fram en proposition (2017/18:177) som kommit att kallas för samtyckeslagen som trädde i kraft från 1 juli 2018. Detta innebar en lagförändring där ett oaktsamhetsansvar för vissa allvarliga sexbrott infördes samt att gränsen för vad som räknas som straffbart ska dras vid om deltagandet i en sexuell aktivitet är frivilligt eller ej. En gärningsperson ska kunna dömas för exempelvis våldtäkt även om hen inte har använt sig av hot eller våld.

Skolverket (2023) skrev att det skedde läroplansändringar 1 juli 2022 där området som kallats för sex och samlevnad bytt namn till sexualitet, samtycke och relationer. Ändringen har blivit en del av skolans hälsofrämjande arbete och kunskapsområdet ska finnas inom flera ämnes- och kursplaner och således bedrivs av fler än en lärare. Det innebär att begrepp som identitet, normer, jämställdhet, relationer och sexualitet kommer att beröras i olika avseenden och aspekter inom skolans olika kurser och ämnen (Skolverket, 2023).

Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka hur pornografiskt material påverkar ungdomars föreställningar om sex och relationer och hur vuxna kan vara ett positivt stöd i ungdomars utforskande av sin sexualitet och sina relationer. Vidare kommer även ett jämförande perspektiv att appliceras för att undersöka skillnader, likheter samt samband mellan tjejer och killar. De frågeställningar studien ämnar besvara är således följande:

- Hur upplever ungdomar att deras föreställning om sex påverkas utav pornografiskt material?
- Hur upplever ungdomar att deras föreställning om relationer påverkas utav pornografiskt material?
- Hur kan vuxna vara ett positivt stöd i ungdomars utforskande av sexualitet och relationer?

Definitioner

Pornografi

Folkhälsomyndigheten (2021) definierar pornografi som en bildlig eller skriven framställning i form av bilder, texter eller filmer med huvudsakligt syfte att bidra till sexuell upphetsning. Vidare menar Folkhälsomyndigheten (2021) att det är svårt att avgränsa vad som är pornografi,

det beror på kontext och kulturella, sociala och politiska omständigheter vilket kan förändras under tid.

Barnombudsmannen (2020) hävdar att sexuellt material inte endast finns i ”mainstream-pornografi” eller nätpornografi utan även går att finna i bredare mediekultur så som film, TV-serier, TV- och online spel. Unga exponeras för sexuellt material via andra kanaler än inom den definitionen av pornografi då pornografiskt material konsumeras via kanaler som inte är regelrätta pornografiska plattformar. Dessa kanaler är bland annat genom sociala medier (Barnombudsmannen, 2020).

Vidare menar Barnombudsmannen (2020) att forskning har problematiserat just gränserna vid definitionen av pornografi och vad det är då media och populärkultur har blivit ”pornografierad” och att sexualiserade representationer och bilder genomsyrar andra media kanaler som inte definieras som pornografi.

I denna studie definierar vi pornografiskt material som material som berör rörligt, visuellt och ljudligt material där sexuellt innehåll och anspelningar på sexuella handlingar och beteenden förekommer. Folkhälsomyndigheten (2021) hävdar att pornografiskt material har som syfte att bidra till upphetsning och njutning, det menar vi inte uteslutande i denna studie utan att det kan finnas flera ändamål i form av bland annat inspiration, utforskning och implementering. Således menar vi att då det finns pornografiskt material inom populärkulturen som majoriteten av befolkningen konsumerar dagligen, omedvetet eller medvetet, ska även detta material även räknas till vår definition av pornografiskt material.

Tidigare forskning

Under detta kapitel redogör vi för studier och forskning som är relevant för uppsatsens syfte och frågeställningar. Forskningen kommer presenteras under sex olika avsnitt. Det första avsnittet handlar om hur sexuella skript influeras av media och pornografiskt material samt vilka implikationer detta för med sig. Det andra avsnittet redogör för pornografins inverkan på attityder hos ungdomar och det tredje avsnittet handlar om pornografins inverkan på beteenden hos ungdomar. Det fjärde avsnittet beskriver pornografins inverkan på sexuell aggression hos ungdomar och det femte avsnittet handlar om sexualisering i massmedia och dess effekter. Kapitlet avslutas med en sammanfattning av tidigare forskning i avsnitt sex.

Sexuella skript

I tidigare forskning om hur könsbestämda sexuella skript påverkades av media lyfte Ward, Rosenscruggs & Aguinaldo (2022) i en amerikansk studie fram att sexuella skript reflekterade den aktuella kulturen samt att massmedia bidrog starkt till att skapa och upprätthålla sexuella skript. Deras studie indikerade att högre exponering av media ledde till högre acceptans av sexuella skript. Att tillämpa sexuella skript kunde kopplas till högre psykologisk stress, minskad sexuell agens samt dysfunktionella förställningar om relationer hos ungdomar (Ward, Rosenscruggs & Aguinaldo, 2022). Vidare fann Marshall & Miller (2023) i deras amerikanska studie av unga män att sexuella skript som formats utifrån pornografiskt material hade en medlande roll relationen mellan pornografikonsumtion och sexuellt tvång. Ethan m.fl (2021) studie ämnade undersöka huruvida sexuella skript fungerade som en medlande faktor mellan pornografikonsumtion och sexuellt tvång hos unga amerikanska män. Resultaten indikerade att

sexuella skript kunde användas för att förklara relationen mellan pornografikonsumtion samt sexuellt beteende och specifikt sexuellt tvingande beteende. Studien visade också att olika nivåer av sexuella skript interagerade med varandra och påverkade sannolikheten att utsättas för sexuellt tvång samt visade hur sexuella skript manifesterades i beteenden (Ethan m.fl., 2021). Terán & Dajches (2020) amerikanska studie om tvångsmässig konsumtion av pornografiskt material och förmåga att vara bestämd i sexuella situationer visade att pornografikonsumtion var negativt associerat med förmågan att vara bestämd i sexuella situationer. De studenter som deltog hade även svårt att skilja på sexuella skript för beteenden så som att förföra någon och våldtäkt. Terán & Dajches (2020) menade att dessa skript formats utifrån media genom socialisationsprocesser och att ungdomar vände sig till media för att få kunskap kring sex samt vad som förväntades och vad som ansågs som normalt gällande sex. Lättillgängligheten av pornografiskt material kunde leda till tvångsmässig konsumtion, en begränsad förmåga att se kritiskt på pornografiskt material och kunde då skapa en avtrubbande effekt för åskådaren och normalisera de föreställningarna om sex denne exponerats för (Terán & Dajches, 2020). Ward, Grower & Reed (2022) genomförde två studier med syfte att undersöka huruvida amerikanska ungdomars regelbundna konsumtion av diverse TV genrer förutspådde deras acceptans av könsbestämda sexuella skript. Resultat visade att vardaglig konsumtion av reality serier associerades med upprätthållandet av könsbestämda sexuella skript (Ward, Grower & Reed, 2022). Dajches m.fl. (2021) undersökte i sin studie påverkan av sexuellt orienterade tonårsprogram på tonårsflickors sexuella skript i USA. De som konsumerade sexuellt orienterade tonårsprogram stödde i högre grad en sexuell dubbelmoral där könsbestämda skript kolliderade med flickors agens i sexuella och romantiska relationer. De traditionella, restriktiva och motstridiga standarder som porträtterades i tonårsprogram kunde påverka flickors utforskande av identitet samt försvåra formationen av nära relationer (Dajches m.fl., 2021).

Pornografins inverkan på attityder

Bernstein m.fl., (2021) undersökte pornografins attitydpåverkan på australiska ungdomar samt deras innehållsval och visningsskäl av pornografiskt material. Resultatet visade att konsumtionen, njutningen samt effekterna av internetpornografi endast kunde förstås inom dess sociala och kulturella kontext. Om ungdomar till en högre grad konsumerade och njöt av aggressiv och förnedrande internetpornografi, oavsett om de betecknade innehållet som sådant eller inte, blev dessa typer av beteenden normaliserade i högre grad i sexuella interaktioner. Normalisering av beteenden ledde till sexuella förväntningar och krav för båda könen (Bernstein m.fl., 2021). Stanley m.fl. (2018) fokuserade i sin studie på sambandet mellan regelbunden konsumtion av internetpornografi och sexuellt tvång och övergrepp samt hur dessa beteenden hörde ihop med kommunikation via sexuella meddelanden och bilder som skickades mellan ungdomar. Studien inkluderade ungdomar från Bulgarien, Cypern, Norge, Italien & England. Resultat visade att killars konsumtion av pornografiskt material var större och mer frekvent, de utövade oftare sexuellt tvång och begick även oftare sexuella övergrepp vilket associerades till mer frekvent konsumtion av internetpornografi. Killar som regelbundet konsumerade internetpornografi var signifikant mer troliga att inneha negativa uppfattningar om könsroller som exempelvis att kvinnor ger män sexuella inviter och sedan klagar över den uppmärksamhet de får. Vidare menade Stanley m.fl., (2018) att ungdomar normaliserat och

upplevde det som positivt att skicka sexuella meddelanden och bilder till varandra men att det fanns en risk för att sexistiska föreställningar från pornografin så som kontroll och förnedring reproducerades. Burns m.fl. (2021) gjorde en översikt av forskning som fokuserade på ungdomars konsumtion av pornografi och vad det hade för effekter emotionellt, socialt och praktiskt i ett samhälle där skadeverkningar av pornografi ej motverkades av sociala eller utbildningsmässiga budskap. Översikten redogjorde för resultat av studier från USA, Sverige, Kroatien, Storbritannien, Tyskland, Kanada, Nederländerna, Vietnam, Taiwan & Kina. Överblicken visade på flera problematiska områden när det kom till pornografikonsumtion och ungdomars sexuella hälsa som exempelvis att det som av män betraktades som utbildningsmässigt och rekreativt kunde ta formen av oönskat tvång och våld i sexuella relationer och ledde till ångest hos unga kvinnor (Burns m.fl., 2021). Owens m.fl. (2012) gjorde en översiktsstudie med fokus på konsekvenser av konsumtion av internetpornografi på bland annat ungdomars attityder, värderingar och beteenden. En grekisk studie visade att ungdomar som exponerades för pornografiskt material riskerade att utveckla orealistiska och vilseledande attityder kring sex och relationer (Owens m.fl., 2012). Vidare framkom det i en nederländsk studie att när ungdomarna mer frekvent exponerades för pornografiskt material ökade också deras uppfattning om realism samt nyttjandet av det pornografiska materialet (Owens m.fl., 2012). I en svensk studie indikerade fynd att ungdomars åsikter och värderingar kring pornografi varierade kraftigt beroende på hur starkt de relaterade till samhällliga normer gällande sex, kön, relationer och sexuellt våld (Owens m.fl., 2012). En studie från Taiwan som undersökte kopplingen mellan konsumtion av pornografi och attityder hos ungdomar visade att exponering av pornografi över internet hade större inverkan på mer tillåtande sexuella attityder än alla andra former av pornografisk media (Owens m.fl., 2012). En amerikansk studie undersökte inverkan av pornografi på ungdomars sexuella attityder och beteenden och resultat visade att ju mer frekvent ungdomar exponerades för pornografi desto mer accepterande blev deras sexuella attityder (Owens m.fl., 2012). En amerikansk longitudinell studie bekräftade en relation mellan tillåtande sexuella attityder och exponering av pornografi (Owens m.fl., 2012). I studien fanns även en koppling mellan ungdomars exponering av pornografi och mindre progressiva attityder kring könsroller för både män och kvinnor. Vidare indikerades att manlig dominans och kvinnlig undergivenhet var könsroller som stärks genom pornografi (Owens m.fl., 2012). En studie av nederländska ungdomar undersökte relationen mellan exponering av pornografi och synen på kvinnor som sexobjekt. Studien fann att ökad exponering av pornografi ökade chansen att ungdomar, oavsett kön, skulle se kvinnor som sexobjekt (Owens m.fl., 2012). I en senare nederländsk studie fastställde man att synen på kvinnor som sexobjekt var relaterat till ökad konsumtion av pornografi, vidare framkom att ungdomars konsumtion av pornografi var både en orsak och konsekvens av synen på kvinnor som sexobjekt (Owens m.fl., 2012). Koletić (2017) gjorde en översikt av studier från Nederländerna, USA & Belgien med fokus på longitudinella associationer gällande effekterna av pornografi på ungdomars attityder och värderingar. Pornografi verkade påverka flera attityder relaterade till sexualitet, könsstereotyper, sannolikheten att ha samlag samt sexuell aggression (Koletić, 2017). Rodenhizer & Edwards (2019) gjorde en översikt av studier från USA och västra Europa gällande pornografins inverkan på attityder och beteenden hos ungdomar relaterat till sexuellt våld. Fynd indikerade att exponering av pornografiskt material och sexuellt våldsamt material relaterades positivt till myter om sexuellt våld samt till mer accepterande attityder gentemot

sexuellt våld (Rodenhizer & Edwards, 2019). Exponering av pornografiskt material och sexuellt våldsamt material var positivt relaterat till risken att bli ett offer för sexuellt våld samt till åskådares icke-ingripanden. Pornografiskt material och sexuellt våldsamt material hade större inverkan på mäns attityder om sexuellt våld än på kvinnors (Rodenhizer & Edwards, 2019). Peter & Valkenburg (2016) gjorde en översikt av studier från över tjugo länder, bland annat Hong Kong, Taiwan, USA, Australien, Etiopien, Nigeria, Belgien, Italien och Israel. Översikten visade att konsumtion av pornografiskt material var relaterat till mindre strikta sexuella attityder och tenderade att vara kopplade till starkare könsstereotypa sexuella värderingar (Peter & Valkenburg, 2016).

Pornografins inverkan på beteenden

Owens m.fl., (2012) översikt av studier tittade på vilken inverkan pornografiskt material hade på ungdomars beteenden. I en svensk studie framkom det att ungdomar ansåg att pornografi kunde fungera som en källa till kunskap men att det samtidigt förvrängde bilden av sexualitet, då pornografisk media förmedlade förväntningar och krav på vad man ska göra (Owens m.fl., 2012). En annan studie från Taiwan indikerade att exponering av pornografi ökade sannolikheten för ungdomar att acceptera och engagera sig i sexuellt tillåtande beteende (Owens m.fl., 2012). En studie undersökte sexliv och konsumtion av pornografi hos gymnasieelever i Sverige (Owens m.fl., 2012). Att ha sex med en vän, gruppsex samt analsex var alla associerade med upprepad exponering av pornografi. 71% av ungdomar trodde att pornografi influerade sexuellt beteende hos jämnåriga men endast 29% av ungdomar ansåg att pornografi påverkade deras egna sexuella beteenden. Denna studie föreslog också att de ungdomar som oftare exponerades för pornografi hade sin första upplevelse av samlag vid en yngre ålder än ungdomar som inte exponerades lika ofta (Owens m.fl., 2012). Flera år senare expanderades denna forskning med en amerikansk studie som undersökte relationen mellan exponering av internetpornografi och ålder vid första sexuella upplevelse samt antalet sexuella partners (Owens m.fl., 2012). Ungdomar som hade tillgång till internet rapporterade betydligt yngre ålder vid första sexuella upplevelse än de utan tillgång till internet. Författarna argumenterade för att internet som ofta marknadsför och säljer sexuellt explicit material kan fungera som accelerator för tidigare ålder vid första upplevelsen av oralsex och samlag (Owens m.fl., 2012). Resultat från en amerikansk studie indikerade att ungdomar som exponerades för pornografi engagerade sig i en rad olika sexuella beteenden, varav några ansågs riskfyllda och problematiska så som analsex, sex med flera partners samt att använda sig av alkohol eller droger under sex (Owens m.fl., 2012). En annan amerikansk studie visade att ungdomar som bevittnade sexuella högrisk aktiviteter i pornografi i avsaknad av information av potentiella negativa konsekvenser var mer benägna att själva engagera sig i någon form av sexuell högrisk beteende (Owens m.fl., 2012). Koletić (2017) lyfte i sin översikt av studier från Belgien, Nederländerna och USA fram att då ungdomar utvecklade sitt sexuella själv karaktäriserades de av olika riktningar av pornografikonsumtion, vilket verkade vara sammanflätat med deras sexuella beteende och kunde förutsägas av en variation av faktorer. Att ungdomar skiljde sig mycket i pornografikonsumtion kunde bero på att pornografiskt material varierar mer i innehåll än någonsin tidigare (Koletić 2017). Den progression som skett gentemot våldsamt innehåll förklarades genom att konsumenter gradvis kan bli mindre emotionellt engagerade och upprörda över sexuellt våldsamt innehåll. Okänsliggörandet följdes sedan av normalisering och

acceptans av sådana sexuella skript vilket kunde leda till mer extrema eller aggressiva sexuella praktiker (Koletić 2017). Peter & Valkenburg (2016) översiktsstudie från över tjugo länder visade att ungdomars pornografikonsumtion kunde relateras till att ha samlag, att ha högre erfarenhet av tillfälligt sex samt att utöva men också utsättas för sexuell aggression, särskilt bland unga kvinnor.

Pornografins inverkan på sexuell aggression

I Owens m.fl. (2012) översikt lyftes sambandet mellan pornografi och sexuell aggression fram. Fynd från en amerikansk studie visade att bland de män med benägenhet att engagera sig i sexuellt aggressivt beteende så hade de som frekvent konsumerade pornografi mer än fyra gånger större nivåer av sexuell aggression jämfört med jämnåriga som inte sökte upp pornografi lika ofta (Owens m.fl., 2012). Ytterligare en amerikansk studie visade på att unga män som innehade vissa kombinationer av riskfaktorer sedan tidigare bestämde huruvida dessa blev sexuellt aggressiva efter exponering av pornografi (Owens m.fl., 2012). Denna studie visade även att unga män löpte större risk att exponeras för sexuellt våldsamt material samt att de även riskerade att förändras av denna exponering genom ökad acceptans av våld gentemot kvinnor (Owens m.fl., 2012). En amerikansk longitudinell studie fokuserade på ungdomar och sexuella trakasserier som en manifestation av sexuell aggression. 76% av unga män tillkännagav att de begått någon form av sexuella trakasserier och att de konsumerat någon form av pornografi (Owens m.fl., 2012). Studien fann även att män som exponerades för pornografi i tidig ungdom var mer troliga att begå sexuella trakasserier under mellanstadieåldern (Owens m.fl., 2012). Fynd från en amerikansk studie indikerade att exponering av pornografi under barndomen kunde bidra till fientliga attityder till följd av porträtteringen av förvrängda perspektiv av mänsklig sexualitet och glorifieringen av promiskuitet (Owens m.fl., 2012). Vidare menade dessa författare att på grund av att ungdomar inte alltid hade möjligheten att vara med om riktiga upplevelser med sexuella partners så var de extra känsliga för att internalisera förvrängda pornografiska bilder av mänsklig sexualitet och bete sig därefter (Owens m.fl., 2012). En annan amerikansk studie visade att ungdomar som avsiktligt exponerats för pornografi löpte sex gånger större risk att vara sexuellt aggressiva (Owens m.fl., 2012). Peter & Valkenburg (2016) redogjorde i sin översikt av studier från flera länder över hela världen för att relationen mellan pornografikonsumtion och sexuell aggression var starkare för män, medan relationen mellan pornografikonsumtion och risken att utsättas och bli ett offer för sexuell aggression uppvisades främst hos kvinnor.

Sexualisering i massmedia och dess effekter

Wright (2011) gjorde en granskning av 21 studier som redogjorde för mass medias effekter på amerikanska ungdomars sexuella beteenden för att undersöka eventuell kausalitet. Resultatet av översikten visade att massmedia med största säkerhet har en kausal inverkan på amerikanska ungdomar. Denna slutsats om kausalitet hade olika implikationer. Exponering av massmedia skulle ses som en hälsorisk för ungdomar och interventioner riktade mot att öka föräldrars översikt gällande barns exponering av sexuell massmedia samt mot att minska den grad av identifikation och uppfattning om realism samt acceptans av sexuell media bör utvecklas och implementeras (Wright, 2011). Ward (2016) gjorde en överblick av empiriska studier som testade effekterna av sexualisering i media. I överblicken ingick studier från Australien, Belgien, Kanada, Italien, Nederländerna, Sydkorea, Spanien, USA & England. Fynd visade på

konsekventa bevis för att både exponering i laboratorium och vanlig, vardaglig exponering av sexualiserad media var direkt associerat med flera olika konsekvenser (Ward, 2016). Dessa inkluderade högre nivåer av missnöjdhet över sig själv, högre grad av självobjektivering, högre tro på sexistiska och fientligt sexuella värderingar och högre tolerans av sexuellt våld gentemot kvinnor. Experimentell exponering av sexualiserad media ledde till att både män och kvinnor fick en syn på kvinnor som förminskade deras kompetens, moral och humanitet (Ward, 2016).

Sammanfattning tidigare forskning

Tidigare forskning indikerade att ungdomars sexuella skript till stor del uppkom och vidmakthölls av kulturella faktorer och att massmedia var en stor del av detta. Ungdomar vände sig till olika typer av media för att få kunskap kring sex och relationer samt förväntningar relaterat till dessa. Forskning indikerade att sexualisering i media bland annat ledde till sexistiska samt fientligt sexuella värderingar hos ungdomar och en högre tolerans av sexuellt våld gentemot kvinnor. Det ledde också till en förminskande syn på kvinnor och att ungdomar i en högre grad trodde på och stödde könsstereotypa föreställningar kring sex och relationer. Studier visade även att ungdomars sexuella skript formades av pornografiskt material och då pornografi fungerade som en källa till kunskap kunde det förvränga bilden av sexualitet. Tillgänglighet till pornografiskt material ökade riskerna för bland annat tvångsmässig konsumtion, att individer blev mer avtrubbade samt mindre kritiskt tänkande i relation till pornografikonsumtion. Sexuella skript formade utefter pornografiskt material kunde kopplas till sexuellt tvång och ungdomar som konsumerade och upplevde aggressiv och förnedrande pornografi som positiv normaliserade den typ av beteende som porträtterades. Pornografikonsumtion kunde även kopplas till negativa effekter för ungdomars sexuella hälsa samt till en utveckling av orealistiska samt vilseledande attityder kring sex och relationer. Mindre progressiva attityder kring könsroller för både män och kvinnor samt manlig dominans och kvinnlig undergivenhet var könsroller som stärktes genom pornografi och ökad exponering av pornografi ökade chansen att ungdomar såg kvinnor som sexobjekt. Att ungdomar tittade mer på pornografiskt material gjorde deras sexuella attityder mer accepterande och ungdomar som konsumerade pornografi var mer troliga att involvera sig i riskfyllda sexuella beteenden och de som bevittnade sexuella högrisk aktiviteter i pornografi var mer benägna att själva involvera sig i någon form av sexuell högrisk beteende. Studier visade att konsumenter av pornografiskt material gradvis kunde bli mindre emotionellt engagerade och upprörda över sexuellt våldsamt innehåll och okänsliggörandet följdes sedan av normalisering och acceptans av sådana sexuella skript vilket kunde leda till mer extrema eller aggressiva sexuella praktiker. Ungdomars pornografikonsumtion kunde relateras till att bli utsatt för sexuell aggression, särskilt bland unga kvinnor. Unga män löpte större risk att exponeras för våldsam pornografi och de riskerade att förändras av denna exponering genom ökad acceptans av våld gentemot kvinnor. På grund av att ungdomar inte alltid hade möjligheten att vara med om riktiga sexuella upplevelser så var de extra känsliga för att internalisera förvrängda pornografiska bilder av mänsklig sexualitet forma sitt beteende efter detta. Forskningen lyfte också att avsaknaden av information av potentiella negativa konsekvenser var en orsak till att ungdomar engagerade sig i vissa sexuella beteenden. Vidare borde interventioner bland annat rikta sig mot att minska uppfattningen om pornografiskt material som realistiskt samt att acceptansen av sexuell media bör ifrågasättas.

Teoretisk utgångspunkt

I detta kapitel lyfter vi den teoretiska ram utifrån vilken vi valt att analysera det empiriska material som framkommit i studien. Vi börjar med att presentera vår valda teori och vad den innebär. Vi belyser vidare även kritik mot teorin. Avslutningsvis redogör vi för varför vi valt den aktuella teorin och relevansen för vår studie.

Sexuella skript

William Simon & John Gagnon (1984) förklarar sin teori om sexuella skript. De menar att mänskligt sexuellt förfarande är en social produkt och inte ett resultat av samhällets försök att hämma människors primitiva drifter. De anser att sexualitet representerar mänskligheten då den är som mest social. Vidare ger sociokulturella skript genom sin applikation sexuell mening till kroppsdelar, handlingar samt känslor. Sexualitet anses modifieras ständigt reflexivt genom hela livet och då inget är sexuellt i sig självt börjar individen inte konstruera sig själv som sexuell förens denne har fått tillgång till sexuella skript. De menar också att sexuellt förfarande innebär att aktivt göra sex, inte bara genom sexuella handlingar utan även genom att skapa och omdefiniera sexuell mening. Skript involverar konstant pågående processer av tolkning och överläggning. Simon & Gagnon (1984) lyfter också fram tre dimensioner av sexuella skript vilka är den intrapsykiska, den interpersonella samt den kulturella. Detta skapar distinktioner mellan individens egen agens, det interaktionistiska sammanhanget samt den omgivande sociokulturella ordningen vilket tillåter en mer nyanserad bild av hur sexuella skript framträder, utvecklas, ändras och upprätthålls. Den intrapsykiska dimensionen kännetecknas av individens självreflexiva process och innefattar individuella tankar och begär. Praktiker och begär begripliggörs och informeras av involveringen i interpersonella skript. Genom den intrapsykiska dimensionen upplever individen begär, konstruerar fantasier och reflekterar över sexuella erfarenheter. Den interpersonella dimensionen framträder i vardaglig interaktion inte bara i samband med sexuella aktiviteter utan också i konversationer med andra gällande sex. Vidare förklarar Simon & Gagnon (1984) att då sexuella relationer och aktiviteter upprättas och genomförs formas bredare kulturella scenarion interaktivt till skript för beteenden i specifika kontexter. Flera vardagliga situationer av interpersonella skript innehåller ofta förutsägbara varianter av vanliga kulturella teman men skapas lokalt och interaktionistiskt av de aktörer som är inblandade. Den kulturella dimensionen inbegriper kulturella scenarion och narrativ kring sexualitet och vad den intersubjektiva kulturen betraktar som sexualitet. Dessa scenarion skapar instruktiva guider för sexuellt förfarande. Kulturella scenarion bestående av medias representationer, allmändebatt och allmängiltig kunskap bidrar med ett generellt tillgängligt utbud av kulturell kunskap om sexualitet. Kulturella scenarion och skript bestämmer inte sexuellt förfarande men fungerar som tillgångar för att förstå det sexuella (Simon & Gagnon, 1984).

Kritik mot teori

Simon & Gagnon (2003) lyfter kritik mot teorin om sexuella skript. De menar att varje dimension i skriptprocessen kontextualiserar den andra på ett inflytelserikt sätt, men sällan med kraften att ge en heltäckande förståelse av den andra. Skriptteorin berör inte bara mening av det sexuella i den interpersonella samt kulturella dimensionen utan berör även den intrapsykiska dimensionen och den mening som det sexuella har för individen. Dimensionerna

av sexuella skript innehåller det sexuella beteendets nutid och framtid men det går inte att anta att de nuvarande sanningarna av sexuellt beteende ser likadana ut eller har samma innehåll i samtliga dimensioner samtidigt. Simon & Gagnon (2003) lyfter vidare att sexuella skript inte kan fungera som en heltäckande teori genom vilken det går att förklara alla former av mänsklig sexualitet. Att försöka generalisera sexualitet genom sexuella skript kan verka hindrande för det aktuella sexuella landskapet. Teorin om sexuella skript skall då betraktas som en utgångspunkt för att förklara mänsklig sexualitet då det sexuella landskapets betydelser och tillämpningar ständigt förändras (Simon & Gagnon, 2003).

Teorin har begränsningar i sin generaliserbarhet. Den har svagheter när det kommer till att applicera teorin i olika delar av världen då sexuella skript är beroende av kontexten, samhället, sociala och kulturella aspekter vilka ser olika ut i olika länder. Det innebär att det gör teorin svår att generalisera. Detta eftersom de sexuella skript som finns tillgängliga för människor att ta del utav kontinuerligt förändras i samband med att samhället, kultur och social kontext ändras.

Tillämpning av teori

Sexuella skript är den teori vi ska tillämpa för att analysera och förstå vårt empiriska material. Utifrån teorin om sexuella skript anses mänsklig sexualitet socialt konstruerad. Denna konstruktion av sexuella handlingar och meningar ändras kontinuerligt genom hela livet. Vidare verkar sexuella skript utifrån tre olika dimensioner vilka är den intrapsykiska, den interpersonella samt den kulturella dimensionen. Vi utgår från att sexuella skript ter sig och verkar annorlunda för män och kvinnor och att detta tar sig uttryck på olika vis i ungdomars liv relaterat till sex och relationer. Teorin kommer tillämpas för att förstå hur pornografiskt material formar ungdomars sexuella skript och implikationer för ungdomars utövande av dessa sexuella skript utifrån studiens syfte och frågeställningar. Teorin kommer användas som ett verktyg för att belysa och analysera vilka förväntningar och föreställningar om sexuell praktik som framkommer i studiens empiriska material.

Metod

I följande kapitel redogörs för val av ansats för att sedan presentera val av datainsamlingsmetod och konstruktion av enkät. Vidare introduceras urval, deltagare, bortfallsanalys, studiens tillförlitlighet samt analysmetod. Avslutningsvis framkommer etiska överväganden samt hur sökningsprocessen av tidigare forskning har gått till.

Val av ansats

Den forskningsdesign som valdes för att genomföra studien var kvantitativ ansats. Då studiens syfte och frågeställningar var avsedda att besvara och undersöka målgruppen ungdomar blev det därav uteslutande relevant att använda en kvantitativ ansats för att skapa en så stor bild som möjligt av målgruppen och således kunna generalisera. Genom den kvantitativa ansatsen gavs möjligheten att nå ut till en större massa vilket var väsentligt för att kunna få en så pass representativ och rättvis framställning av målgruppen och området som möjligt. Vid val av ansats fördes en diskussion om vilken ansats som var lämpligast att applicera till studien. En fördel med att välja en kvalitativ ansats hade varit att det öppnat upp för att ställa djupare frågor och följdfrågor om vi valt att göra kvalitativa intervjuer med ungdomarna vilket

hade varit intressant. Dock gjordes bedömningen att det var av större intresse och rättvist att få en bredare representativ bild av målgruppen ungdomar än att några enstaka intervjuer med ungdomar skulle ge en värdig och rättvis bild för hela målgruppen. Vidare menar Bryman (2016) att den kvantitativa forskningen är avsedd att undersöka varför något är som det är snarare än att undersöka hur det upplevs, vi ansåg således att det blev aktuellt med en kvantitativ metod då vi inte avsåg att svara på hur ungdomars upplevelse av pornografiskt material såg ut utan hur deras föreställningar om sex och relationer påverkas utav pornografiskt material. Vi menade att genom denna inställning till kvantitativ ansats och vårt syfte kan det bidra till att vi kan förstå om samt varför ungdomars föreställningar om sex och relationer påverkas av pornografiskt material.

Vid uppstarten av denna studie så fördes en diskussion kring vilken ansats som var relevant för att genomföra studien. Vid starten var först en kvalitativ ansats avsikten med studien genom enstaka intervjuer med ungdomar. Dock kom vi fram till att det kunde bli problematiskt och något som inte var etiskt försvarbart. Vi resonerade som följande att trots att ungdomarna själva fått bestämma om de ville delta i en intervju så var studiens ämne av känslig karaktär och något som skulle kunna upplevas besvärande emellanåt för ungdomen. Varför vi ansåg att det kunde upplevas som känsligt beror på flera aspekter, dels att vi tänkte genomföra just intervjuer som innebar att vi skulle sitta enskilt med en ungdom vilket i sig kunde upplevas som jobbigt för ungdomen men även för att det statistiskt sett fanns risker att någon av ungdomarna skulle ha erfarenhet av sexuella övergrepp. Detta resonemang ledde till att vi ansåg att det inte var etiskt försvarbart att ha denna typ av enskilda intervjuer när det fanns risk för att vår målgrupp ungdomar och således minderåriga för illa av våra undersökningsfrågor samt sammanhanget. Därav föll det sig naturligt att välja en kvantitativ ansats genom enkätformat då det innebar att vi kunde sikta på en större mängd av vår målgrupp för att kunna klargöra bilden av vårt undersökningsområde och undvika att utsätta ungdomarna för oförsvarbart obehag.

Enkäter

Datainsamlingsmetoden vi valde att använda oss utav för att kunna genomföra vår studie var genom att konstruera en enkät (se bilaga 3). Bryman (2016) menar att enkäter för med sig ett antal fördelar vilket bland annat är att enkäter är snabbare att administrera vilket vi ansåg relevant då tidsramen för studien var begränsad. Vi valde att genomföra enkäten genom att konstruera en webbenkät genom programmet Microsoft Forms. Bryman (2016) skriver att enkäter för med sig fördelen att kunna anpassas efter deltagarnas behov, vilket således gav oss möjligheten att konstruera enkäten digitalt och göra den tillgänglig att besvara när och var som helst under dygnet. Vi ansåg det vara aktuellt med detta tillvägagångssätt då vår målgrupp var ungdomar som är en uppkopplad generation vilket innebar att de var bekväma med att använda den typ av teknik som en webbenkät innebar. Genom webbenkäten ansåg vi att den blev tillgänglig på ett sätt som är tilltalande för ungdomar och att de kunde svara på sina egna villkor vart och när de vill. Vidare gav en webbenkät även möjlighet att nå ut till en större mängd än om enkäten skulle genomförts genom att vi själva besökte olika gymnasium. Bryman (2016) lyfter just den positiva effektiviteten som en enkät medför vilket i vår aktuella studie innebar att en webbenkät bidrog till att den administrativa hanteringen och bearbetningen underlättades då allt förberedande material och insamlade data strukturerades genom de program som användes.

Konstruktion av enkät och innehåll

Vid arbetet att konstruera frågorna till enkäten användes studiens syfte och frågeställningar som grunder för att guida oss kring vilken typ av frågor som var relevanta att ställa för att besvara det som studien ämnade undersöka.

Vi började med bakgrundsfrågor så som vilken ålder de hade, om de var man, kvinna eller icke-binär samt deras relationsstatus där de bland annat fick svarsalternativen singel, jag har pojkvän/flickvän, KK relation med flera. Dessa tre bakgrundsfrågor valde vi att göra obligatoriska att besvara vilket vi menar är till fördel då det kan skapa en slags påminnelse till deltagaren för att denne inte ska glömma att svara på en fråga, vi menar alltså att det kan skapa en typ av positiv alerthet för deltagaren och således göra att vår data blir så korrekt som möjligt. Fortsättningsvis använde vi oss utav studiens tre frågeställningar och grupperade sedan in underliggande frågor för att säkerställa att enkätens frågor stämde överens med dem.

För att besvara frågor som handlade om hur ungdomar upplevde att deras föreställning om sex påverkades utav pornografiskt material formulerades exempelvis ”Hur ofta tror du att ungdomar tittar på pornografiskt material i snitt” med svarsalternativen aldrig (1), en gång i månaden (2), en gång i veckan (3), flera gånger i veckan (4), varje dag (5) samt flera gånger per dag (6). Bryman (2016) menar att det är fördelaktigt att använda sig av denna typ av svarsalternativ snarare än att be dem svara helt fritt eller att använda andra typer av svarsalternativ så som aldrig, inte särskilt ofta, ganska ofta samt mycket ofta. Bryman (2016) menar att den senare varianten på svarsalternativ blir mångtydig, oklar och vag för deltagarna att kunna besvara då det bidrar till en förvirring hur de ska tolka vad som anses som exempelvis inte särskilt ofta. Vidare ställdes andra typer av frågor så som exempelvis ”Upplever du att dina förväntningar på sex har påverkats utav pornografiskt material?”. Under just denna fråga så fick deltagarna olika påståenden som de sedan kunde svara vet inte/gäller inte mig (0), stämmer inte alls (1), stämmer ganska dåligt (2), stämmer ganska bra (3) samt stämmer helt (4). Exempel på dessa påståenden är ”Uteslutande av preventivmedel”, ”Grövre sex (Exempelvis förnedringssex, strypsex, fysiskt våld etc.)” och ”Vad som ingår i sex (Exempelvis förspel, oralsex, analsex, positioner, sexleksaker etc.)”.

För att besvara frågor som handlade om hur ungdomar upplevde att deras föreställning om relationer påverkades utav pornografiskt material formulerade vi frågor så som ”Vad tycker du är det viktigaste i en relation?” sedan ombads deltagarna att rangordna svarsalternativen jämställdhet, ha roligt, respekt, kommunikation, sex samt kärlek med det de ansåg viktigast först och det minst viktiga sist. Andra frågor som formulerades under denna frågeställning var exempelvis ”Upplever du att du kan säga nej till saker som din sexpartner vill göra under sex som du inte vill/känner dig bekväm med att göra?”. Här kunde deltagarna välja på svarsalternativen vet inte/gäller inte mig (0), aldrig (1), sällan (2), ofta (3) samt alltid (4). Svarsalternativet vet inte/gäller inte mig återfinns som svarsalternativ i flera av enkätens frågor då vi resonerade att det antagligen är flera ungdomar som inte haft erfarenhet av relationer. Därför kunde vissa frågor anses som irrelevanta för vissa deltagande ungdomar som saknade denna erfarenhet vilket därför blev viktigt att betänka vid konstruktionen av enkätfrågor och svarsalternativ. Bryman (2016) menar att det finns för och nackdelar med att ha ett svarsalternativ vet inte/gäller inte mig då han menar att deltagarna inte behöver anstränga sig

och ta till sig frågeställningen utan de nöjer sig med att svara att de inte vet. Samtidigt menar Bryman (2016) att genom uteslutande av ett sådant neutralt svarsalternativ innebär det att risken finns att deltagarna inte upplever sig ha ett svarsalternativ som passar dem vilket kan leda till att de inte slutför enkäten för att de blir frustrerade eller att de anger ett svar som faktiskt inte stämmer överens med verkligheten.

För att besvara frågor som berörde hur vuxna kunde vara ett positivt stöd i ungdomars utforskande av sexualitet och relationer konstruerades frågor som exempelvis ”Hur upplever du skolans sexualundervisning?” sedan formulerades olika påståenden som deltagarna fick skatta på en skala pratas inte om alls, pratas inte om alls men borde pratas mer om, pratas om, pratas om men borde pratas mer om samt pratas om mycket. Exempel på dessa påståenden var således bland annat samtycke vid sex, jämställdhet inom relation, respekt inom sex och relationer med flera. Vi formulerade även frågor så som ”Vad tycker du att vuxna i samhället generellt kan göra för att förhindra att pornografiskt material får negativa konsekvenser? (Exempelvis att man utsätter en sexpartner för sexuella handlingar som innehåller våld som man blivit inspirerad utav från pornografiskt material utan att samtycke till detta finns)”. Därefter formulerades olika påståenden som deltagarna fick svara ja eller nej på. Exempel på påståenden var ”Att det införs en lag och förbjuder våldspornografiskt material” eller ”Att lära ut kritiskt tänkande i skolan i relation till pornografiskt material och hur det gestaltas och porträtteras”. Bryman (2016) skriver om för och nackdelar med valet av öppna respektive slutna frågor. Vi valde nästintill uteslutande slutna frågor med svarsalternativ men valde att lägga till några enstaka öppna frågor där deltagarna fick svara fritt. Vi valde exempelvis att avsluta vår enkät med en öppen fråga som löd ”Har du någon annan tanke som du tänker att vuxna i samhället skulle kunna göra för att förhindra att pornografiskt material får negativa konsekvenser?”. Anledningen till att vi valde att lägga till några öppna frågor var av den anledning som Bryman (2016) redogör för, att det skapar utrymme för oförutsedda svar och eventuella synsätt som vi inte hade kunnat förutse vilket möjliggör ett bredare perspektiv. Det blev även viktigt för oss att ungdomarna fick möjlighet att uttrycka sig med egna ord då vårt intresse låg i deras uppfattningar och inte i vad vi vuxna anser att ungdomar tror och tycker.

Enkäten utformades genom att delas in i 8 avsnitt för att kategorisera in de 42 enkätfrågorna i olika områden. Inför varje avsnitt lades en kort introduktion in som förklarade vad kommande frågor skulle handla om för att det skulle bli enkelt och tydligt för de deltagande ungdomarna att förstå. Exempel på en avsnittsintroduktion är ”Följande frågor kommer handla om din uppfattning om våld och pornografiskt material”.

Urval

För att genomföra studien behövde vi nå ut och komma i kontakt med en större mängd ungdomar. Det lättaste sättet att nå ut till dessa ungdomar ansåg vi var genom att ta kontakt med olika gymnasieskolor för att be om hjälp att förmedla vår enkät till deras elever. I samråd med vår handledare formulerade vi ett mejl (Se bilaga 2) där vi beskrev vilka vi var och vad vi ämnade undersöka och varför som vi sedan skickade ut till rektorer på totalt 61 gymnasieskolor.

När vi valde ut vilka skolor som vi skulle kontakta hade vi ingen direkt strategi mer än att vi började med skolor i närområdet som vi själva visste om för att sedan utöka med skolor i Småland. Vidare så googlade vi på gymnasieskolor i olika städer där vi klickade oss vidare till

olika gymnasiums hemsidor. Vi hade även två privata kontakter till lärare som jobbade på gymnasieskola i Göteborg samt Kalmar där vi frågade om de hade möjlighet att förmedla enkäten till deras elever som de hade klasser med.

Deltagare

217 ungdomar deltog i studien, 85 tjejer, 128 killar samt 4 som identifierade sig som icke-binära. Medelåldern för deltagarna var 17 år (1.15) Utav dessa var det 127 personer som angav att de var singel, 65 personer hade pojkvän/flickvän, 14 personer svarade ”KK relation”, 5 personer svarade att det var komplicerat samt 6 personer svarade annat.

Bortfallsanalys

Bryman (2016) menar att bortfall i en studie är av vikt att beakta. Då vi valde att utforma vår webbenkät så att deltagarna var helt anonyma där de varken behövde uppge namn, stad eller skola innebar detta att vi inte kunde uppskatta vårt bortfall. Vi kontaktade 61 gymnasieskolor varav vi skickade enkäten till 7 skolor samt att vi hade två lärare där privat kontakt togs då dessa lärare är två personer som författarna känner där de kunde förmedla enkäten direkt till sina elever. Varför vi valde att använda två privata kontakter var ett försök till att bli garanterad återkoppling om eleverna ville genomföra enkäten. Vi har inte fått konkreta återkopplingar på vilka skolor som valt att faktiskt delta i vår enkät vilket lett till att vi inte kunnat veta hur stort eller litet bortfallet faktiskt var.

Vissa gymnasieskolor i exempelvis Jönköpingskommun svarade att de fick många förfrågningar om att delta i webbenkäter vilket lett till att flera elever var ”enkättrötta” vilket gjorde att de tackade nej.

Vidare valde vi att ta bort sju enkätsvar då dessa innefattade test-deltagare samt att åldern för vissa deltagare var utanför kategorin ungdom. Detta ledde till att dessa sju deltagares enkätsvar blev ogiltiga och uteslöts.

Fortsättningsvis uppmärksammade vi att vissa deltagare avstått från att svara på enstaka frågor. Detta bortfall kunde ha berott på att deltagare fann svarsalternativen begränsande, att de saknade en uppfattning och åsikt om frågan eller att det inte fanns ett intresse för just det ämnet. Vidare kan det även finnas anledning att tro att några deltagare valde att inte svara på vissa frågor om de upplevde frågan för personlig. Då vår studies ämne handlar om pornografiskt material samt berör sexualitet och relationer kunde detta anses vara av känslig karaktär för våra deltagare.

Tillförlitlighet

Bryman (2016) menar att man vid kvantitativa metoder även diskuterar ens studies reliabilitet och validitet vilket med andra ord innebär tillförlitlighet. Detta för att garantera att man mäter det man har för avsikt att mäta samt att det man mäter går att förlita sig på (Bryman, 2016). Vår studie håller hög tillförlitlighet då vi har ett adekvat urval eftersom ungdomar uteslutande besvarade vår webbenkät vilket även var studiens målgrupp. Över 200 enkätsvar samlades in vilket bidrog till ett sample som är representativt för målgruppen som således ger ökad tillförlitlighet. Vidare visar att vi hade jämfördelade grupper när det kom till kön på deltagarna vilket även det talar för tillförlitligheten. Konkreta frågor har formulerats i insamlingsinstrumentet kopplat till studiens syfte och frågeställningar samt att språkbruket varit

anpassat till att vara lättbegripligt och förklaringar till vad som efterfrågats har getts inom webbenkäten samt att den har avsnittsindelats med en kort beskrivande introduktion till kommande frågor. Detta för att öka garantin för att ungdomarna förstod frågorna och innehållet i enkäten och därmed undvika förvirring vilket i förlängningen kunde innebära felaktiga eller uteblivna svar. Då vi även valde att deltagarna kunde lämna enkätsvar helt anonymt bidrar även det positivt till studiens tillförlitlighet då deltagarna kunde känna trygghet i att de kunde svara sanningsenligt då det inte fanns risk för att deras svar kopplades till dem personligen. Vidare hade vi en generellt normalfördelad data utan direkta extremvärden vilket är eftersträvt och indikerar på att resultaten är tillförlitliga.

Det som talar mot studiens tillförlitlighet är att vi hade ett stort bortfall som vi inte fullt ut kunnat analysera då vi inte vet exakt hur stort bortfallet faktiskt var. Vidare har inga validerade skalor använts för att mäta tillförlitligheten i studien vilket även är till studiens nackdel vid diskussion om tillförlitlighet.

Analysmetod

Då vår webbenkät innehöll 42 frågor och resulterade i att vi fick över 200 svar ledde detta till ett omfattande material att arbeta sig igenom. Därför valde vi att använda oss utav studiens frågeställningar för att analysera den insamlade datan och således undvika onödigt och irrelevant arbete i den mån det var möjligt. Vi har använt programmet IBM SPSS Statistics v.28 för att genomföra analyser.

Inledningsvis användes deskriptiva analyser för att se hur svarsfrekvensen och spridningen var kring de inledande bakgrundsfrågorna i enkäten.

Frågeställning 1: Hur upplever ungdomar att deras föreställningar om sex påverkas utav pornografiskt material?

För att analysera datan som var kopplad till vår första frågeställning användes deskriptiva analyser för att se hur spridningen och frekvenserna i svaren såg ut. Vidare användes bivariata parametriska t-tester för att undersöka skillnader mellan killar och tjejer. Fortsättningsvis användes även Pearsons korrelationsanalyser vid parametriska tester av korrelation och samband. Vid få analyser där icke normalfördelade variabler fanns användes Spearmans korrelationsanalys. För att undersöka om samband mellan variabler såg annorlunda ut för tjejer och killar jämfördes därför korrelationsanalyserna med varandra utefter kön. Flertalet tester analyserades sedan utefter deras civilstatus för att undersöka om det fanns intressanta resultat.

Frågeställning 2: Hur upplever ungdomar att deras föreställning om relationer påverkas utav pornografiskt material?

Den andra frågeställningens data analyserades också med deskriptiva analyser för att se frekvens och spridning i svaren. Vi gick sedan vidare med bivariata parametriska t-tester för att granska skillnader mellan killar och tjejer. Liksom vid frågeställningen innan användes likaså här Pearsons korrelationsanalys vid parametriska tester av samband och korrelation. Vid fåtalet analyser användes Spearmans korrelationsanalys där variablerna var icke normalfördelade. För att undersöka om samband mellan variabler såg annorlunda ut för tjejer och killar jämfördes därför korrelationsanalyserna med varandra utefter kön. Återigen ansåg vi

det relevant att vid vissa tester analysera utefter deltagarnas civilstatus för att möjliggöra intressanta fynd.

Frågeställning 3: Hur kan vuxna vara ett positivt stöd i ungdomars utforskande av sexualitet och relationer?

Sista frågeställningens data tedde sig på liknande vis som tidigare redogörelser. Vi inledde med deskriptiva analyser för att se svarsfrekvens samt spridning i deltagarnas svar. Vi fortsatte sedan med bivariata parametriska t-tester för att undersöka skillnader mellan killar och tjejer. Vidare användes även här Pearsons korrelationsanalys vid parametriska tester av korrelation och samband. Vid fall där variablerna var icke normalfördelade användes Spearmans korrelationsanalys i stället. För att undersöka om samband mellan variabler såg annorlunda ut för tjejer och killar jämfördes därför korrelationsanalyserna med varandra utefter kön. Vid denna frågeställning gjorde vi dock ett undantag när det kom till frågan att analysera datan utefter civilstatus. Vi fann det irrelevant att undersöka denna aspekt vid frågor kopplade till denna frågeställning då vi inte såg någon anledning till att det var av intresse.

Etiska överväganden

Bryman (2016) redogör för fyra grundläggande etiska principer när det gäller svensk forskning vilket är *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* samt *nyttjandekravet*. I samband med den aktuella studien upprättades ett informationsbrev (se bilaga 1) där nämnda etiska principer framgick vilket alla deltagare fick tillgång innan de påbörjade enkäten. *Informationskravet* innebär att forskaren lämnar information till berörda personer om vad den aktuella undersökningens syfte är samt vilket moment studien innehåller (Bryman, 2016). I den aktuella studien uppfylldes *informationskravet* genom en kort sammanfattning och sammanhangskontext redogörs för inledningsvis i enkäten.

Samtyckeskravet innebär att deltagarna i en undersökning har rätt att själva bestämma över sin medverkan (Bryman, 2016) vilket i den aktuella studien framgick i informationsbrevet där det stod att studien är frivillig och att deltagarna när som helst kan avbryta sin medverkan. Det framgick även av informationsbrevet att deltagarna samtyckte till att deras inlämnade uppgifter fick användas till studiens syfte genom att delta i undersökningen.

Konfidentialitetskravet betyder att deltagarna i undersökningen till största möjliga mån ska behandlas med konfidentialitet vilket innebär att deltagarnas uppgifter ska hanteras på så vis att de inte kan härledas till deras identiteter (Bryman, 2016). Deltagarna i den aktuella studien uppgav inget namn, således lämnades deltagarnas uppgifter in anonymt.

Nyttjandekravet innebär att de uppgifter som samlas in endast får användas till studiens syfte och ändamål (Bryman, 2016) samt hanteras enligt informationen som framgick i den aktuella studiens informationsbrev.

Vidare vid konstruktionen och uppbyggandet av enkäten fick vi resonera kring vilken typ av frågor som var etiskt försvarbara att ställa. Inledningsvis resonerade vi om det var relevant samt etiskt berättigat att efterfråga personliga erfarenheter så som exempelvis ”har du haft sex?”. Varför det var av intresse att ställa just denna fråga handlade om att det kunde bidra till en ökad förståelse för helheten av den insamlade datan och således leda till att det gick att se skillnader

och samband mellan de som hade erfarenhet mot de som saknade erfarenhet. Vid samråd med handledare ansåg vi dock att dessa typer av frågor inte var etiskt försvarbara att ställa i enkäten då dessa inkräktar på ungdomarnas privata sfär och återigen förde vi resonemanget att det statistiskt sett kommer vara deltagare som har erfarenheter av sexuella övergrepp och trauman. Vi ville därför inte vara en bidragande faktor till att ungdomarna upplevde onödigt lidande och ogrundat besvär. Swärd (1999) menar att det är av vikt att ställa sig frågan om denna typ av frågor är av intresse för studien när man skapar sitt undersökningsmaterial vilket vi gjorde kontinuerligt vid konstruktionen av enkäten för att undvika att någon av våra deltagande ungdomar skulle uppleva jobbiga känslor.

Sökprocess av tidigare forskning

I sökprocessen av tidigare forskning användes databaserna EBSCO samt Google Scholar. För att nå relevanta vetenskapliga artiklar gjordes alla sökningar utifrån filtret peer-reviewed där samtliga artiklar granskats av ämnesexperter innan publikation. De sökord som användes i processen var *Sexual scripts, *Violent pornography, *Sexual aggression samt *Adolescence Violent Pornography. Artiklar valdes ut efter olika ämnesområden intressanta för studien så som sexuella skript, pornografins inverkan på attityder och beteenden, sexualisering i massmedia samt pornografins inverkan på sexuell aggression. Inledningsvis lästes abstracts för att sortera ut relevanta artiklar. Av de artiklar som ansågs ha relevans översattes abstracts och sammanställdes i ett större dokument för enklare översikt. De artiklar som bedömdes vara av betydelse för studien granskades sedan närmre. Då studien undersökte ungdomars upplevelser var det av intresse att all tidigare forskning redogjorde för ungdomars erfarenheter.

Resultat och analys

I kapitlet redovisas resultat och analys av den insamlade datan från deltagarna i webbenkäten. Vidare redogörs för tidigare forskning som är aktuell för de resultat som vi presenterar samt tidigare nämnd teori om sexuella script som kommer användas för att analysera resultaten. Vi valde att dela in resultat och analys i tre olika delar där vi först presenterar inledande resultat. Fortsättningsvis presenteras resultat och analys för pornografins påverkan på sex och relationer vilket är kopplat till frågeställning ett samt två där vi delat in resultat och analys efter gemensamma teman. Delen slutar med att visa på de korrelationer som fanns mellan de olika temana. Avslutningsvis redogör vi för resultat och analys för ungdomar och vuxnas stöd vilket är sammanlänkat med frågeställning tre. Även här har vi delat in avsnittet i teman.

Inledande resultat

Vid frågan om hur gammal ungdomarna trodde att man var när man tog del av pornografiskt material för första gången uppgav deltagarna att de trodde den genomsnittliga åldern var 12 år. När ungdomarna fick frågan om de upplevde att det var problematiskt att pornografiskt material var så lättillgängligt i dagens samhälle svarade 65% att det stämde ganska bra samt stämde helt. Vidare fick ungdomarna uppgä vart de trodde att ungdomar oftast tittade på pornografiskt material. 87% svarade att de trodde att den huvudsakliga källan var porrsajter. Dock uppgav 5% att de trodde att sociala medier även användes som källa. På frågan om i vilket syfte ungdomar trodde att ungdomar tittade på pornografiskt material svarade 71% att det var för att tillfredsställa behov. 16% menade att de trodde att det var för att man var uttråkad medan endast

7% trodde att det var för att utforska och utöka sin kunskap. Vidare svarade en av våra deltagare så här:

”Beroende, precis som snus och cigaretter”

Utifrån från resultatet kunde man således se att ungdomarna upplevde att lättillgängligheten till pornografiskt material var problematiskt. Man kan även tänka att det pornografiska materialet innehåller sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) och att dessa skript kunde uppfattas som problematiska av ungdomarna och att det är en tänkbar anledning till att ungdomarna ansåg att lättillgängligheten var tvivelaktig. Vidare kan man förstå att de huvudsakliga sexuella skripten finns i pornografiskt material som kommer ifrån rena porrsajter men att det även återfinns i sociala medier. Ungdomarna uppgav även att de trodde att man konsumerade pornografiskt material i syftet att tillfredsställa behov vilket även kan förstås som att de sexuella skript som går att finna i pornografiskt material då kan influera ungdomarnas egna sexuella skript som senare kan tänkas användas vid deras egna sexuella aktiviteter och handlingar. Att sedan vissa ungdomar trodde att man konsumerade pornografiskt material för att utforska och utöka sin kunskap kan innebära att ungdomarna då implementerar de sexuella skript som framställs i pornografiskt material och således även praktisera dessa skript själva.

Vid tidigare forskning som belyst liknande ämnen framkom att ungdomar kunde vända sig till media för få ökad kunskap om sex och vad som sågs som normalt samt vilka förväntningar som fanns vid sexuell praktik (Terán & Dajches, 2020). Vidare menade forskning även att pornografiskt materials lättillgänglighet blev problematiskt och kunde få följder så som exempelvis en begränsad förmåga att förhålla sig kritiskt kring det pornografiska materialet (Terán & Dajches, 2020). Således visar studiens resultat på liknande tendenser som tidigare forskning.

Pornografins påverkan på sex och relationer

Åsikter om pornografiskt material

När vi undersökte huruvida killar och tjejer ansåg att pornografiskt material skapade ökad kunskap kring sexualitet fann vi att killar i högre grad skattade pornografiskt material som källa för ökad kunskap kring sexualitet än vad tjejer gjorde. Se tabell 1.

I påståendet om huruvida pornografiskt material skapade en felaktig bild om sexualitet och vad det innebar kunde vi se att tjejer i högre utsträckning höll med. När det kom till uppfattningen om pornografiskt material bidrog negativt till jämställdhet mellan könen skiljde sig killar och tjejer sig åt även här. Tjejer uppgav i högre grad att pornografiskt material bidrog negativt till jämställdhet mellan könen medan killar i mindre grad uppgav detta. I påståendet om pornografiskt material bidrog till en felaktig bild om hur man gav samtycke till sex skiljde sig killar och tjejer. Tjejer ansåg i högre grad att pornografiskt material bidrog till en felaktig bild om hur man gav samtycke till sex medan killar i mindre grad höll med om detta.

Tabell 1 *T-test: Åsikter om pornografiskt material*

	Killar	Tjejer	<i>t</i>	<i>df</i>
Skapar ökad kunskap	2.11 (.81)	1.87 (.78)	-2.139*	207
Skapar felaktig bild om sexualitet & innebörd	2.98 (.93)	3.48 (.75)	4.088***	207
Bidrar negativt till jämställdhet mellan kön	2.45 (.90)	3.14 (.80)	5.646***	204
Bidrar till felaktig bild om samtycke	2.89 (.97)	3.61 (.67)	5.870***	205

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

En tänkbar analys utifrån hur pornografiskt material påverkar ungdomars sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) skulle kunna vara att tjejer ser på dessa skript som problematiska i avseendet att de ansåg att det bidrog till en negativ jämställdhet mellan könen, bidrog till en felaktig bild om sexualitet och dess innebörd samt att det bidrog till en missvisande bild om hur man gav samtycke till sex. Alltså att tjejer ifrågasätter pornografiskt material och de innehållande sexuella skripten i högre utsträckning än vad killar gjorde och ansåg att de hade en mer negativ påverkan. Killarna visade att de i större utsträckning menade att pornografiskt material skapade en ökad kunskap och således kan man analysera det som att killarna ansåg att de sexuella skript som visas i pornografiskt material även är något som de kan efterlikna vid egna sexuella möten.

Enligt tidigare forskning kunde man se att ungdomar som exponerades för pornografiskt material riskerade att utveckla orealistiska och förvrängda synsätt kring relationer och sex. När ungdomarna exponerades upprepande för pornografiskt material ökade även deras uppfattning om realism (Owens m.fl., 2012). Vidare kan tänkas att studiens resultat kan visa på att ungdomarnas exponering av pornografiskt material har påverkat främst killars syn på hur materialet porträtter exempelvis hur man ger samtycke.

En ungdom skriver:

“Jag anser att detta är ett problem som främst påverkar killar, då det enligt mina åsikter främst är killar som verkat få en felaktig bild av sex på grund av pornografi. Detta kan man anpassa genom att prata om det mer öppet och lägga större betydelse på att pornografin visar en felaktig bild.”

Förändring av pornografikonsumtion

Vi frågade ungdomarna hur de trodde att andras konsumtion av pornografiskt material hade förändrats sedan första gången de började konsumera och gav dem sedan flera påståenden. Vid påståendet att de trodde att andra tittade oftare var det 72% av ungdomarna som höll med då de svarade att de instämde ganska bra samt instämde helt. På påståendet att de trodde att andra

tittade på grövre pornografiskt material svarade ungdomarna att de var av samma mening då 64% svarade att de instämde ganska bra samt instämde helt. Vidare fick ungdomarna påståendet att man trodde att andra hade fått fler preferenser vilket 71% instämde med då de svarade att de instämde ganska bra samt instämde helt. När vi sedan formulerade påståendet att de trodde att andra tycker att det pornografiska materialet hade blivit mer verklighetstroget delade 45% av ungdomarna samma åsikt då de svarade att de instämde ganska bra samt instämde helt.

Vid frågorna om hur ungdomarna trodde att andras pornografikonsumtion hade förändrats sedan de började konsumera pornografiskt material skattade tjejerna högre vid påståendet att de trodde att andra tyckte att det pornografiska materialet hade blivit mer verklighetstroget än killarna. Se tabell 2. Vidare i påståendet om ungdomarna trodde att andra tittade på pornografiskt material oftare skattade tjejerna i högre utsträckning att de trodde att det stämde medan killarna skattade lägre. Vid påståendet om man trodde att andra hade fått fler preferenser av pornografikonsumtion visade det en skillnad mellan killar och tjejer. Tjejer uppgav i högre grad att de trodde att andra fått fler preferenser medan killar i mindre grad skattade att de trodde att andra fått fler preferenser. Försättningsvis vid påståendet att ungdomarna trodde att andras pornografikonsumtion inte hade förändrats så fanns där en skillnad mellan killar och tjejer trots att den inte var stor. Tjejer skattade lägre än killar. Killar tenderade således att mena att de inte trodde att det hade förändrats medan tjejer menade att de trodde att det hade det. Vid frågan om ungdomarna själva upplevde det problematiskt att pornografiskt material var så lättillgängligt i dagens samhälle höll tjejer i högre utsträckning med om detta än killarna.

Tabell 2 *T-test förändring av pornografikonsumtion*

	Killar	Tjejer	<i>t</i>	<i>df</i>
Mer verklighetstroget	2.28 (.89)	2.60 (.86)	2.593**	200
Tittar oftare	2.70 (.92)	3.29 (.65)	4.991***	198
Fler preferenser	2.73 (.90)	3.18 (.78)	3.661***	196
Det har inte förändrats	1.76 (.83)	1.44 (.61)	-2.973***	192
Problematisk lättillgänglighet	2.72 (1.02)	2.99 (.91)	1.926*	206

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Resultaten kan säga att det finns ett skript (Simon & Gagnon, 1984) som skapar en förväntan hos ungdomarna. Detta skript säger att ungdomarna bör titta oftare på pornografiskt material då ungdomarna uppgav att de trodde att andra ungdomar ofta konsumerar pornografiskt material vilket i sin tur leder till att ungdomarna kan uppleva en förväntan om att även de själva bör göra samma sak. Vidare talar resultatet för att ungdomarna upplevde en föreställning och förväntan om att de trodde att andra ungdomar ofta konsumerade pornografiskt material vilket i sin tur leder till att ungdomarna kan uppleva en förväntan om att även de själva bör göra samma sak samt. Resultatet visade även att ungdomarna upplevde en föreställning och förväntan om att de trodde att andra ungdomar konsumerade grövre pornografiskt material.

Vidare kan tänkas att det finns en förväntan om att det pornografiska materialet även ska ge fler preferenser. Fynden kan betyda att när ungdomar möter varandra vid sexuella situationer och praktik finns där en förväntan om att den andre konsumerar pornografiskt material vilket kan medföra ytterligare förväntningar vid en fysisk sexuell praktik vilket skulle kunna vara att ungdomen upplever en avsaknad av kunskap om sexuella handlingar som kan förekomma under en sexuell akt.

Av tidigare forskning framkom att ungdomar ansåg att pornografiskt material kunde vara en källa till kunskap men att det skapade en förvrängd bild av sexualitet då materialet förmedlade förväntningar och krav på hur man skulle praktisera sex (Owens m.fl., 2012). Här blir således studiens resultat och tidigare forskning kompletterande till varandra då bådas resultat visar upp liknande tendenser. Detta för att studiens resultat indikerar på att ungdomarna hade förställningar och förväntningar på andra ungdomar och deras pornografikonsumtion vilket således kan tänkas bidra till en upplevd avsaknad av kunskap och erfarenhet.

Upplevd påverkan

Vi frågade ungdomarna om hur dem upplevde att pornografiskt material påverkat dem. När vi ställde frågan om de upplevde att de fått en bättre syn på jämställdhet menade 46% att det inte stämde alls. Vidare frågade vi även om det pornografiska materialet hade ökat förståelsen för det motsatta könets behov där 61% av ungdomarna ansåg att det stämde ganska dåligt samt stämde inte alls.

Fortsättningsvis frågade vi ungdomarna hur de upplevde att de själva samt andra hade blivit påverkade utav pornografiskt material. När de fick svara på om de upplevde en positiv påverkan när det kommer till dem själva svarade endast 7% att de upplevde det och när det kom till deras upplevelser av att andra påverkades positivt svarade endast 18% att de upplevde det. Vidare fick de svara på om de upplevde en negativ påverkan när det kommer till dem själva där 27% svarade att de inte blev det men när det sedan kom till deras upplevelser av att andra påverkades negativt svarade 44% att de blev det. Alltså tyckte ungdomarna att de upplevde att andra påverkades negativt i högre utsträckning än dem själva. En av deltagarna svarade så här på frågan om du blev påverkade negativt av pornografiskt material:

”Lite men inte nu när man är i relation så ser man att mycket inte stämmer alls”

En annan deltagare svarade följande på frågan om du blev positivt påverkad av pornografiskt material:

”Ja då det har inspirerat mig att testa nya saker och lärt mig om hur man kan göra det bättre för sin partner”

Slutligen svarade en annan deltagare så här på frågan om andra blev negativt påverkade av pornografiskt material:

” En skev bild av det verkliga sexet ”

Vidare svarar en annan ungdom:

“Jag har haft kompisar som har fastnat i porrberoende och det har sabbat deras motivation för gym/Liv/kärlek helt. folk behöver mer hjälp att kunna prata om det och kunna ta sig ur problemen.”

Resultaten betyder att flertalet av ungdomarna inte upplevde att pornografiskt material hade en positiv påverkan och endast enstaka ungdomar ansåg att det kunde ha en positiv påverkan när det kommer till dem själva men att de trodde att andra ungdomar kunde påverkas positivt. Cirka en fjärdedel av ungdomarna menade att de upplevde en negativ påverkan men att det kanske var fler som generellt påverkades negativt. Ungdomarna gör således skillnad mellan hur andra påverkas och hur dem själva påverkas av pornografiskt material. Ungdomarna ger uttryck för ett skript (Simon & Gagnon, 1984) om pornografiskt materials påverkan där de gör skillnad för hur de själva påverkas och hur andra påverkas. Ungdomarna verkar inneha en förväntan att andra påverkas mer än de själva. Detta kan medföra att ungdomar har en bild av att de själva inte kommer att förverkliga en sexuell handling som kommer från pornografiskt material men att de anser att det finns en risk att andra gör det.

Våra resultat indikerar att ungdomar anser att jämnåriga blir påverkade av pornografiskt material i högre grad än de själva. Detta resultat ligger i linje med tidigare forskning från Owens m.fl., (2012) som lyfte fram att 71% av ungdomar menade att pornografiskt material påverkade andra jämnåriga men där endast 29% av ungdomar ansåg att de själva blev påverkade av pornografiskt material.

Samtycke

På frågan om ungdomarna upplevde att de kan säga nej till sex om de inte vill ha sex ansåg 16% att det stämde inte alls samt stämde ganska dåligt medan 68% menade att det stämde ganska bra. Vi frågade även om ungdomarna upplevde att de kunde säga nej till saker som deras sexpartner ville göra under sex som de inte kände sig bekväma med att göra. 15% menade att de sällan samt aldrig kunde det medan 54% menade att de ofta samt alltid kunde det.

När vi gjorde t-test över de som hade en relation och jämförde killar och tjejer så visade det att tjejer i högre utsträckning upplevde att de kunde säga nej till sex om de inte ville ha sex medan killar låg mycket lägre jämfört med tjejer. Det fanns likaså en mycket större skillnad mellan killar och tjejer i relation i frågan om de upplevde att de kunde säga nej till saker som din sexpartner ville göra under sex som man inte kände sig bekväm med att göra. Tjejerna skattade i högre utsträckning att de kunde säga nej till handlingar under sex medan killarna i lägre utsträckning upplevde att de kunde säga nej. Vidare kunde vi även se en skillnad mellan killar och tjejer i relation vid frågan om de upplevde att de kunde föreslå för sin sexpartner hur de ville ha sex där tjejer även här menade att de kunde göra det i högre utsträckning än killar. Se tabell 3.

Tabell 3 *T-test samtycke killar och tjejer i relation*

	Killar	Tjejer	<i>t</i>	<i>df</i>
Säga nej till sex	3.00 (1.34)	3.66 (.61)	2.406*	59
Säga nej till sexuella saker	2.90 (1.37)	3.59 (.91)	2.255*	58
Föreslå hur vill ha sex	2.59 (1.45)	3.31 (1.03)	2.192*	59

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

När vi sedan gjorde samma t-test men med gruppen singlar så såg vi skillnad mellan killar $m=2.11$ (1.70) och tjejer $m=1.36$ (1.72) $t=-2.388$ (123) $p<.05$ där killar kunde säga nej till saker som din sexpartner ville göra under sex som du inte kände dig bekväm med/ville göra i högre grad än vad tjejer uppgav.

Resultaten säger att tjejer i relation hade lättare för att säga nej till sex samt föreslå hur de vill ha sex i jämförelse med killar i relation som upplevde de att de har svårare att säga nej till sex samt föreslå hur de vill ha sex. Vidare framkom omvänt resultat för singelkillar och singeltjejer. Således kan vi förstå resultaten genom teori om sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) då det verkar uppstå olika sexuella skript beroende på om ungdomar är i relation eller singel. Det indikerar på att tjejer i relation får ett större utrymme för sexuell praktik där de har en större inverkan att säga vad de vill och inte vill göra under sex, medan det för killar i relation verkar föra med ett skript där det förväntas vissa saker som de inte förväntas säga nej till. Detta blir således omvänt för killar och tjejer som är singlar.

När vi skulle jämföra dessa resultat med tidigare forskning gjordes upptäckten att det inte finns några källor som undersökt eller hittat samma fynd som i denna studie.

Våld

Fortsättningsvis ställde vi olika typer av frågor som handlade om våld kopplat till pornografiskt material. Vi valde att ställa frågan om ungdomarna upplevde att pornografiskt material ofta innehöll våldsamma inslag där 50% av ungdomarna menade att det antingen ofta eller alltid gjorde det. Således innebar det att majoriteten av de svarande menade att det var övervägande våldsamma inslag. Vi gav exempel på olika typer av våldshandlingar där ungdomarna fick uppge hur vanligt förekommande det var i pornografiskt material. 39% av ungdomarna uppgav då att slag och örfil var vanligt samt mycket vanligt förekommande. Vidare menade 55% av ungdomarna att strypning och kvävning var vanligt samt mycket vanligt förekommande. Slutligen svarade 47% av ungdomarna att förnedringar var vanligt samt mycket vanligt förekommande. Vid frågan om ungdomarna trodde att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt uppgav 146 ungdomar att de delade den åsikten då de svarade att de instämde ganska bra samt instämde helt. När vi sedan ställde frågan om ungdomarna generellt upplevde pornografiskt material som obehagligt svarade 61 ungdomar att de ofta samt alltid gjorde det.

När vi frågade huruvida killar och tjejer upplevde att pornografiskt material ofta innehöll våldsamma inslag fann vi skillnad mellan könen. Tjejer uppgav att de i högre grad oftare upplevde inslag av våld i pornografiskt material. Killar uppgav att de i mindre grad ofta

upplevde inslag av våld i pornografiskt material. Se tabell 4. Vid frågan om pornografiskt material generellt upplevdes som obehagligt fanns där en skillnad mellan könen. Tjejer uppgav att de högre i grad upplevde pornografiskt material som obehagligt. Killar uppgav att de i mindre grad upplevde pornografiskt material som obehagligt. Utifrån frågan om våldshandlingar inom sex upplevdes ha blivit normalt skiljde sig killar och tjejer åt. Tjejer uppgav i större utsträckning att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt. Killar uppgav i mindre utsträckning att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt.

Tabell 4 *T-test våld i pornografi*

	Killar	Tjejer	<i>t</i>	<i>df</i>
Materialet ofta våldsamt	1.83 (1.23)	2.45 (1.32)	23.354***	210
Materialet obehagligt	1.66 (1.12)	2.04 (1.38)	3.029**	198
Våldshandlingar normalt	2.47 (.87)	3.21 (.58)	6.893***	206

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Resultaten kan sättas i relation och förstås genom teori om sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984). Resultaten indikerar på att det pornografiska materialet visar upp en bild av att sex innehåller våldsamma inslag vilket kan innebära att de sexuella skript som skapas genom pornografiskt material även kan innehålla våld. Vidare säger resultaten att vissa av ungdomarna upplevde det pornografiska materialet som obehagligt. 146 ungdomar svarade att de trodde att det hade blivit normalt med våldshandlingar inom sex. Det kan innebära att ungdomarna har format sexuella skript där det finns en förväntan om att våldshandlingar är normalt inom sex och således påverkats utav det pornografiska materialet då vissa ungdomar ansåg att det materialet ofta innehåller våldsamma inslag. Vidare visar resultaten på att tjejer upplevde i högre grad än killar att det pornografiska materialet ofta var våldsamt, obehagligt och att de trodde att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt. Det talar för att de sexuella skripten skiljer sig för killar och tjejer då resultaten indikerar att tjejer och killar inte ser på våld inom pornografiskt material på samma sätt.

Studiens resultat kan sättas i relation till tidigare forskning som menade att ungdomar som konsumerade pornografiskt material frekvent där innehållet var förnedrande kunde normalisera det innehållet och ungdomar riskerade även att implementera detta i egna sexuella praktiker (Bernstein m.fl., 2021). Man fann även att konsumtion av våldsamt pornografiskt material resulterade i mer accepterande attityder mot våld inom sex (Rodenhizer & Edward, 2019). Således indikerar studiens resultat att gå i linje med vad tidigare forskning hittat. Vidare fann man att killar som regelbundet konsumerade pornografiskt material hade större sannolikhet att ha negativa uppfattningar om könsroller (Stanley m.fl., 2018). Man fann även att våldsamt pornografiskt material hade större inverkan på mäns föreställningar om sexuellt våld än på kvinnor (Rodenhizer & Edward, 2019). Där kan man tänka att studiens resultat återigen visar på samma sak som tidigare forskning om att killarnas normaliseringsprocess och skript skiljer sig ifrån tjejernas där man då inte har samma syn på våld inom pornografiskt material.

Förväntningar

Vi frågade ungdomarna hur de upplevde att deras förväntningar på sex hade påverkats utav pornografiskt material. Detta gav resultatet att 94 ungdomar upplevde att de faktiskt hade blivit påverkade i sina förväntningar när det kommer till vad som skulle ingå i sex då 43% svarade att det stämde ganska bra samt stämde helt.

När vi frågade om pornografiskt material hade påverkat förväntningarna ungdomarna hade på sex där ungdomarna fick påståendet om de upplevde en förväntan på grövre sex visades en skillnad mellan killar $m=1.69 (.88)$ och tjejer $m=2.15 (1.06)$ $t=3.303 (194)$ $p<.001$. Tjejer ansåg i högre grad att det fanns förväntningar på grövre sex medan killar i mindre grad ansåg att det fanns förväntningar på grövre sex.

När vi frågade om huruvida ungdomarna upplevde att de förväntades ställa upp på den typ av sex som visades i pornografiskt material menade 24% av ungdomarna att det stämde ganska bra samt stämde helt, alltså 51 personer. Då vi frågade om ungdomarna upplevde höga krav på prestation under sex så att det påverkade dem negativt menade 17% att de ofta samt alltid upplevde det.

Svar från en ungdom:

“Prata om hur porr förstör ungdomars mentala hälsa genom en oriktig bild av sex. Detta skapar också att när det väl kommer till sex så gör man helt fel och kan skapa sprickor i relationer.”

Resultaten visade att vissa ungdomar faktiskt upplevde att deras förväntningar på sex har påverkats utav det pornografiska materialet. Det framkom att vissa även upplevde en förväntan att ställa upp på den typen av sex som visades i pornografiskt material. Resultatet sa även att det fanns en skillnad mellan killar och tjejer, tjejer ansåg i högre grad att deras förväntningar på sex hade påverkats av pornografiskt material i avseendet att det fanns en förväntan på grövre sex. Om denna förväntan existerar kan det innebära att ungdomars gränser förflyttas till att bli ett mer accepterande sexuellt skript (Simon & Gagnon, 1984) som även kan betyda att det blir ett motsägelsefullt skript i relation till samhälleliga skript. Alltså att ungdomar i sexuella praktiker tillåter en örfil medan en örfil i andra sociala sammanhang inte har ett tillåtande skript. Vidare kan resultaten tänkas förstås som att killar och tjejer har olika sexuella skript där tjejer upplevde en förväntan på grövre sex medan killar inte upplevde samma. Att vissa ungdomar upplevde en förväntan att ställa upp på den typen av sex som pornografiskt material porträtterade kan indikera att materialet påverkar ungdomars sexuella skript och även bidrar till skapandet av deras skript vilket således kan betyda att de även själva kommer använda sig av dessa skript vid egna sexuella praktiker.

Tidigare forskning från Owens m.fl., (2012) menade att ungdomars pornografikonsumtion riskerade att leda till att de utvecklade orealistiska och missvisande attityder kopplat till sex och relationer. Detta kan ses i relation till vår studies resultat ovan där 43% av ungdomarna ansåg att de blivit påverkade av pornografiskt material när det kom till vad de ansåg skulle ingå i sex. Vidare lyfte Owens m.fl (2012) samt Peter & Valkenburg (2016) att pornografikonsumtion kunde länkas samman med mer accepterande sexuella attityder och

beteenden. Utifrån vår studie där resultat påvisar att pornografikonsumtion påverkade ungdomars förväntningar kring att ställa upp på sex samt vad som skall ingå i sex kan man tänka att ungdomar riskerar att utveckla mer tillåtande attityder kring sex som exempelvis att ställa upp på grövre sex för att det är det som ungdomar tror förväntas av dem. Enligt Koletić (2017) kunde pornografikonsumenter successivt normalisera sexuellt våldsamt innehåll och implementera den typen av sexuella skript som porträtterades i egna sexuella praktiker. Kopplat till vår studie kan detta innebära att då ungdomar i högre grad upplever att deras förväntningar påverkas av pornografiskt material så kan detta medföra en risk för att mer sexuellt våldsamma praktiker skall ingå i ungdomars egna sexuella skript.

Samband 1

Singeltjejer menade att i den mån de trodde att andra tittade på grövre pornografiskt material desto högre skattade de att de trodde att andra menade att det bidrog till en felaktig bild om hur man gav samtycke till sex. Vidare menade även singeltjejer att ju mer man trodde att andra tyckte att pornografiskt material gav en felaktig bild om hur man gav samtycke till sex så trodde man även att andra tittade oftare på pornografiskt material. Vidare visade även ett samband där singeltjejer menade att ju oftare man trodde att andra tittade desto mer trodde man att andra tyckte att det pornografiska materialet hade blivit mer verklighetstroget. Vidare visades även att om man trodde att andra tittade oftare på pornografiskt material så trodde man även att andra tittade på grövre material. De singeltjejer som menade att de trodde att andra tittade oftare menade även att de trodde att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt. Ett samband uppstod även mellan de som trodde att andra tyckte att materialet hade blivit mer verklighetstroget och att man även trodde att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt. Se tabell 5.

Tabell 5 *Korrelation 1, Singeltjejer*

	Felaktigt samtycke	Tittar grövre	Tittar oftare	Mer verkligt	Våld normalt
Felaktigt samtycke	.	.37** (49)	.34* (49)	-.090 (49)	.34* (49)
Tittar grövre	.37** (49)	.	.57** (49)	.30* (49)	.65** (49)
Tittar oftare	.34* (49)	.57** (49)	.	-.01 (49)	.50** (49)
Mer verkligt	-.09 (49)	.30* (49)	-.01* (49)	.	.36* (49)
Våld normalt	.34* (49)	.65** (49)	.50** (49)	.36* (49)	.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Singelkillar menade att om man trodde att andra tittade på grövre pornografiskt material så skattade de även högre på att de trodde att andra tyckte att det pornografiska materialet bidrog till en felaktig bild om hur man gav samtycke till sex. De menade även att om man trodde att andra tittade oftare trodde man även att andra tyckte att det bidrog till en felaktig bild om hur

man gav samtycke vid sex. Vidare menade även singelkillar att när det pornografiska materialet ofta innehöll våldsamma inslag så skattade de även högre på att de trodde att andra tyckte att det bidrog till en felaktig bild om hur man gav samtycke till sex. Samband fanns även mellan att man trodde att andra tittade på grövre pornografiskt material och att man samtidigt trodde att andra tyckte att det pornografiska materialet hade blivit mer verklighetstroget. Singelkillar menade även att om man trodde att andra tittade på grövre pornografiskt material så trodde man även att andra tittade oftare. Om man trodde att andra tittade på grövre pornografiskt material så menade de även att det hade blivit normalt med våldshandlingar inom sex. Ytterligare samband fanns om man trodde att andra tyckte att det pornografiska materialet hade blivit mer verklighetstroget så trodde de även att andra tittade oftare. Vidare visade även resultat att om de trodde att andra tyckte att det hade blivit mer verklighetstroget så trodde man även att det hade blivit normalt med våldshandlingar inom sex. Slutligen upplevde singelkillar att det pornografiska materialet ofta innehöll våldsamma inslag och de trodde även att det har blivit normalt med våldshandlingar inom sex. Se tabell 6.

Tabell 6 *Korrelation 1, Singelkillar*

	Felaktigt samtycke	Tittar grövre	Tittar oftare	Mer verkligt	Våld normalt	Pornografiskt material våld
Felaktigt samtycke	.	.25* (71)	.26* (71)	.17 (72)	.33** (72)	.24* (74)
Tittar Grövre	.25* (71)	.	.63** (71)	.45** (71)	.34** (70)	-.08 (71)
Tittar oftare	.26* (71)	.63** (71)	.	.48** (71)	.23 (70)	-.16 (71)
Mer verkligt	.17 (72)	.45** (71)	.48** (71)	.	.27* (72)	.01 (73)
Våld normalt	.33* (72)	.34** (70)	.23 (70)	.27* (72)	.	.30** (74)
Pornografi skt material Våld	.24* (74)	-.08 (71)	-.16 (71)	.01 (73)	.30** (74)	.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tjejer i relation menade att om man trodde att andra tittade på grövre pornografiskt material menade man att man trodde att andra även tittade oftare. Det visade även att om man trodde att andra tittade på grövre pornografiskt material så trodde man även att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt. Samband fanns även för de tjejer i relation som menade att om man trodde

att andra tittade oftare på pornografiskt material så trodde man även att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt. Se tabell 7.

Tabell 7 Korrelation 1, Tjejer i relation

	Tittar grövre	Tittar oftare	Våld normalt
Tittar grövre	.	.41* (28)	.39* (28)
Tittar oftare	.41* (28)	.	.39* (28)
Våld normalt	.39* (28)	.39* (28)	.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Killar i relation som uppgav att de trodde att andra tyckte att det pornografiska materialet bidrog till en felaktig bild om hur samtycke gavs till sex menade även att det pornografiska materialet ofta innehöll våldsamma inslag. Vidare uppgav killar i relation att om man trodde att andra tittade på grövre pornografiskt material så trodde man även att andra tittade oftare. Se tabell 8.

Tabell 8 Korrelation 1, killar i relation

	Tittar grövre	Tittar oftare	Felaktigt samtycke	Pornografiskt material våld
Tittar grövre	.	.47** (31)	.11 (31)	.07 (31)
Tittar oftare	.47** (31)	.	.34 (31)	.30 (31)
Felaktigt samtycke	.11 (31)	.34 (31)	.	.36* (32)
Pornografiskt material våld	.07 (31)	.30 (31)	.36* (32)	.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Ovanstående resultat om korrelationer kan förstås genom teori om sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) då resultaten visade bland annat att singelkillar har skript som indikerar att det finns en förväntan om att man trodde att andra tittar på grövre pornografiskt material och även trodde att andra tyckte att det har blivit mer verklighetstroget. De trodde även att om andra tittade på grövre pornografiskt material så trodde de även att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt. Man kan tänka att singelkillar har skript som innehåller förväntningar om att andra tittar på grövre pornografiskt material samt har förväntningar om att det är normalt med våldshandlingar inom sex. Således kan det indikera på att dessa skriptade förväntningar kan leda till att de själva praktiserar dessa skript som innehåller våldsamma sexuella handlingar för att de tror att det är det som förväntas. Vidare visade resultat på exempelvis att singeltjejer upplevde att om man trodde att andra tyckte att det pornografiska materialet blivit mer verklighetstroget trodde även de singeltjejerna att det var normalt med våld inom sex. Även

detta kan förstås genom teori om sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) då det kan tänkas att även singeltjejer har skript om förväntan på att de tror att det är normalt med våldshandlingar inom sex då man trodde att andra tyckte att pornografiskt material hade blivit mer verklighetstroget. Det kan innebära att singeltjejjers skript innehåller en förväntan om att våldshandlingar inom sex är normalt och något som kan komma att praktiseras då man tror att andra ungdomar har den förväntan.

Resultaten tydde även bland annat på att tjejer i relation som trodde att andra tittade på grövre pornografiskt material även ansåg att de trodde att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt. Här skilde sig dock resultaten från vad killar i relation ansåg då det inte visade på samma samband. Killar i relation som trodde att andra tyckte att pornografiskt material bidrar till en felaktig bild om hur man gav samtycke till sex uppgav även att pornografiskt material ofta innehöll våldsamma inslag. Det kan förstås genom sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) på så vis att även tjejer och killar i relation har olika skript om förväntningar på vad som ingår i sex. Tjejer i relation menade att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt och man trodde att andra tittade på grövre pornografiskt material. I och med att killar i relation inte uppvisade samma samband kan man därför tänka att killar i relation inte har samma skript om förväntningar och innehåll i sex som tjejer i relation har då de trodde att andra ungdomar tittade på grövre pornografiskt material och att våldshandlingar inom sex var normalt. Detta kan betyda att skript för tjejer i relation innebär en förväntan att andra ska implementera grövre pornografiskt material och därför kan våldshandlingar inom sex bli normalt då de själva kan antas uppleva att deras sexuella skript förväntas och faktiskt innehåller våldsamma inslag.

I tidigare forskning finns det en brist på studier där man undersöker hur civilstånd påverkar ungdomars samt män och kvinnors relationer och sexuella praktiker. Det saknas även forskning kring hur ungdomars uppfattning om vad andra ungdomar gör påverkar ungdomars sexuella skript och praktik. Då studiens resultat inte visar på om ungdomarna talade utifrån egen konsumtion och/eller hur de trodde att andras konsumtion såg ut går det alltså inte att säga exakt hur ungdomarnas föreställningar och förväntningar faktiskt ser ut. Tidigare forskning utgår ifrån ungdomar som har exponerats av pornografiskt material men det har som sagt inte kunnat fastställas i studien. Dock kan man tänka att ungdomar med största sannolikhet exponeras ständigt av pornografiskt material men genom andra kanaler som exempelvis sociala medier men att de inte uppfattar det som pornografiskt material då de skulle kunna göra skillnad på om de söker upp pornografi medvetet och omedvetet. Om man då tänker att ungdomarna faktiskt blir exponerade utav pornografiskt material trots att det inte kunnat fastställas i studien så menar tidigare forskning att sannolikheten för ungdomar att engagera sig i och acceptera sexuella tillåtande beteenden ökade vid exponering av pornografiskt material (Owens m.fl., 2012). Det framkommer även att ungdomar som var tjejer riskerade att utsättas för sexuell ilska i relation till pornografisk konsumtion (Peter & Valkenburg, 2016).

Samband 2

Tjejer i relation som upplevde att det förväntades av dem att ställa upp på den typ av sex som visades i pornografiskt material menade även att man trodde att andra tittade oftare på pornografiskt material. Vidare såg vi samband mellan de tjejer som upplevde att det förväntades av dem att ställa upp på den typ av sex som visades i pornografiskt material och

att materialet innehöll våldsamma inslag. Vidare framkom att de som upplevde att det förväntades av dem att ställa upp på den typ av sex som visades i pornografiskt material även förknippade ångest med pornografiskt material. Tjejer i relation som förknippade ångest med pornografiskt material trodde även att andra tittade på grövre material. Samband visade även att de som upplevde ångest i relation till pornografiskt material även tyckte att materialet hade blivit mer verklighetstroget. Slutligen visade även samband på att de som upplevde ångest även trodde att andra tittade oftare. Se tabell 9.

Tabell 9 *Korrelation 2, tjejer i relation*

	Tittar oftare	Ställa upp	Pornografiskt material våld	Ångest	Tittar grövre	Mer verkligt
Tittar oftare	.	.58** (28)	.29 (28)	.57** (27)	.41* (28)	.12 (28)
Ställa upp	.58** (28)	.	.45* (29)	.45* (28)	.26 (28)	.17 (28)
Pornografiskt material våld	.45* (28)	.45* (29)	.	.27 (28)	.19 (28)	.14 (28)
Ångest	.57** (27)	.45* (28)	.27 (28)	.	.53** (27)	.52** (27)
Tittar grövre	.41* (28)	.25 (28)	.19 (28)	.53** (27)	.	.22 (28)
Mer verkligt	.11 (28)	.16 (28)	.14 (28)	.52** (27)	.22 (28)	.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Killar i relation som upplevde att det förväntades av dem att ställa upp på den typen av sex som visades i pornografiskt material menade även att man trodde att andra tittade på grövre material. Samband visade även att om man upplevde att det förväntades av en att ställa upp på den typ av sex som visades i pornografiskt material så trodde man även att andra tittade oftare. Det visade även att de som trodde att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt även upplevde att det förväntades av dem att ställa upp på den typ av sex som visades i pornografiskt material. De killar som förknippade skam med pornografiskt material trodde även att andra tittade oftare. Vidare fanns det även korrelation mellan de som upplevde skam också förknippade ångest med pornografiskt material. Se tabell 10.

Tabell 10 *Korrelation 2, killar i relation*

	Tittar oftare	Ställa upp	Pornografiskt material våld	Ångest	Skam	Titta grövre	Våld normalt
Tittar oftare	.	.43* (29)	.30 (31)	.31 (30)	.49** (31)	.47** (31)	.15 (31)
Ställa upp	.43* (29)	.	.12 (32)	.00 (29)	.28 (30)	.39 (29)	.37* (31)
Pornografiskt material våld	.30 (31)	.12 (32)	.	.32 (31)	.26 (32)	.07 (31)	.17 (34)
Ångest	.31 (30)	.00 (29)	.32 (31)	.	.52** (31)	.10 (30)	.30 (31)
Skam	.49** (31)	.28 (30)	.26 (32)	.52** (31)	.	.24 (31)	.29 (32)
Tittar grövre	.47** (31)	.39* (29)	.07 (31)	.10 (30)	.24 (31)	.	.32 (31)
Våld normalt	.15 (31)	.37* (31)	.17 (34)	.30 (31)	.29 (32)	.32 (31)	.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Singeltjejer som upplevde att det förväntades av dem att ställa upp på den typ av sex som visades i pornografiskt material tyckte även att det innehöll våldsamma inslag. Vidare förknippade singeltjejer skam med pornografiskt material, de trodde att andra tittade oftare samt trodde att våldshandlingar inom sex hade blivit normalt. De tjejer som förknippade skam med pornografiskt material upplevde även ångest. Slutligen fanns samband för de som förknippade ångest med pornografiskt material och att de även trodde att andra tittade på grövre pornografiskt material. Se tabell 11.

Tabell 11 *Korrelation 2, singeltjejer*

	Tittar oftare	Ställa upp	Pornografiskt material våld	Ångest	Skam	Tittar grövre	Våld normalt
Tittar oftare	.	.08 (49)	-.03 (49)	.33* (42)	.41** (43)	.57** (49)	.50** (49)
Ställa upp	.08 (49)	.	.53** (50)	.24 (43)	.25 (43)	.26 (49)	.26 (49)
Pornografiskt material våld	-.03 (49)	.53** (50)	.	.07 (43)	.02 (43)	.01 (49)	-.06 (49)
Ångest	.33* (42)	.24 (43)	.07 (43)	.	.79** (42)	.37* (42)	.30 (42)
Skam	.41** (43)	.25 (43)	.02 (43)	.79* (42)	.	.25 (43)	.34* (43)
Tittar grövre	.57** (49)	.26 (49)	.01 (49)	.37* (42)	.25 (43)	.	.65** (49)
Våld normalt	.50** (49)	.26 (49)	-.06 (49)	.30 (42)	.34* (43)	.65** (49)	.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Singelkillar som upplevde att de förväntades ställa upp på den typ av sex som visades i pornografiskt material upplevde även att det pornografiska materialet innehöll våldsamma inslag. Vidare förknippade singelkillar skam med pornografiskt material, de upplevde även ångest och menade att man trodde att andra tittade oftare. Slutligen visade samband att de som förknippade ångest med pornografiskt material även trodde att andra tittade på grövre material samt att man trodde att andra tittade oftare. Se tabell 12.

Tabell 12 *Korrelation 2, singelkillar*

	Tittar oftare	Ställa upp	Pornografiskt material våld	Ångest	Skam	Tittar grövre
Tittar oftare	.	-.15 (71)	-.16 (71)	.43** (69)	.45** (68)	.63** (71)
Ställa upp	-.15 (71)	.	.37** (76)	-.08 (70)	-.07 (69)	.02 (71)
Pornografiskt material våld	-.16 (71)	.37** (76)	.	-.10 (70)	-.07 (69)	-.08 (71)
Ångest	.43** (69)	-.08 (70)	-.10 (70)	.	.84** (68)	.25* (69)
Skam	.45** (68)	-.07 (69)	-.07 (69)	.84** (68)	.	.23 (68)
Tittar grövre	.63** (71)	.02 (71)	-.08 (71)	.25* (69)	.23 (68)	.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tjejer i relations resultat indikerar att deras sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) innehåller föreställningar om att man ska ställa upp på den typen av sex som visas i pornografiskt material och att man tycker att det pornografiska materialet innehåller våldsamma inslag. Vidare kan man tänka att tjejer i relation som förknippar ångest med pornografiskt material upplever att de förväntas att ställa upp på den typen av sex som visas i pornografiskt material även visar på att deras sexuella skript innehåller en föreställning som de inte känner sig bekväma med att praktisera själva. Resultaten går även att förstå på så vis att vissa tjejer i relation som har en tro om att andra tittar oftare samt trodde att andra tittar på grövre pornografiskt material även förknippade känslan ångest med pornografiskt material. Genom teori om sexuella skript kan man förstå resultatet som att tjejer i relation har en föreställning om att andra ungdomar konsumerar en viss typ av pornografiskt material vilket ger dem själva en ångestkänsla då de själva inte vill praktisera den typ av sexuella handlingar men att de tror att andra gör det.

Resultaten visade att killar i relation som upplevde att det förväntas av dem att ställa upp på den typen av sex som visas i pornografiskt material samtidigt uppvisar skript (Simon & Gagnon, 1984) där föreställningar om att våldsamma handlingar inom sex är normalt samt att man trodde att andra tittar oftare och på grövre pornografiskt material. Resultatet indikerade att killar i relation skiljer sig i avseendet att de inte förknippar ångest med att de upplevde en förväntan att ställa upp på den typen av sex som visas i pornografiskt material till skillnad från tjejer i relation. Här finns det alltså skillnader mellan sexuella skript för tjejer och killar i relation där de båda upplever en förväntan och föreställning om att praktisera de sexuella handlingar som porträtteras i pornografiskt material men att tjejerna uppvisar ett visst motstånd mot dessa praktiker i och med att de förknippar ångest med pornografiskt material.

Resultaten tyder på att singeltjejer och singelkillar verkar ha liknande sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) då båda grupperna som upplevde att de förväntades ställa upp på den typ av

sex som visas i pornografiskt material även upplevde att materialet innehöll våldsamma inslag. De visade även en likhet i att de som förknippade skam med pornografiskt material också trodde att andra konsumerar pornografiskt material oftare och att de trodde att andra konsumerar grövre pornografiskt material. Således indikerar resultatet att båda grupperna har vissa föreställningar och förväntningar i sina sexuella skript vilket i förlängningen kan tänkas betyda att de även faktiskt praktiserar de sexuella handlingar som porträtteras i pornografiskt material och att det även innehåller våld.

Återigen finns det brister i tidigare forskning som undersöker hur sexuella praktiker och relationer för ungdomar samt män och kvinnor påverkas utifrån civilstånd. Som tidigare nämnt uppvisar tidigare forskning även brister när det kommer till hur ungdomars uppfattningar om andra ungdomar påverkar sexuell praktik och skript. Det som tidigare forskning menade är att konsumenter av pornografiskt material gradvis blev mindre upprörda och emotionella över våldsamma inslag vilket betydde att det skedde ett okänsliggörande (Koletić, 2017). Studiens resultat skulle då kunna betyda att killar i relation eventuellt har en högre frekvens när det kommer till pornografisk konsumtion och alltså har genomgått denna okänsliggörande process. Vidare framkom även att det pornografiska innehåll som av män betraktades som kunskap och implementeringsbart kunde anses som oönskat våld och tvång i sexuella praktiker och slutligen ledde till ångest hur unga kvinnor (Burns m.fl., 2021). Utifrån studiens resultat om singlar kan då tänkas sättas i relation till det som tidigare forskning menade där ungdomar på grund av avsaknad av egna riktiga upplevelser med sexuella partners var mer benägna och känsliga för att implementera förvrängda pornografiska föreställningar och handla därefter (Owens m.fl., 2012). Studiens resultat om singelkillar och singeltjejer kan således innebära att de har en avsaknad av egna sexuella erfarenheter och därför sakna egna referensramar för vad och hur man praktiserar sex.

Ungdomar och vuxnas stöd

Finns det någon att prata med?

När vi ställde frågan om huruvida ungdomar upplevde att dem hade en eller flera vuxna i sin närhet som de kunde prata om sex och relationer med så svarade 61% av ungdomarna ja medan 33% svarade nej. Detta innebar att 72 av de deltagande ungdomarna upplevde att de inte hade någon vuxen att prata om sex och relationer med.

Vi frågade om var ungdomarna upplevde att den vuxne som de kunde prata om sex och relationer med fanns. Vid frågan om den vuxne fanns på ungdomsmottagning svarade 59% av ungdomarna ja och 35% svarade nej. Då vi frågade om den vuxne fanns vid skolans elevhälsa svarade 44% ja och 48% svarade nej. Vidare svarade ungdomarna på om den vuxne fanns i en förening och där svarade 17% ja och 75% svarade nej. Fortsättningsvis frågade vi om den vuxne var förälder till ungdomarna och då svarade 48% av ungdomarna ja och 45% svarade nej. Vi frågade även om ungdomarna hade ett eller flera vuxna syskon denne kunde vända sig till och då svarade 43% av ungdomarna ja och 48% svarade nej.

Vi ställde en fråga för att undersöka vilken typ av stöd ungdomar helst önskade generellt fanns från vuxna i samhället för att bidra positivt till ungdomars utforskande av sexualitet och relationer kopplat till pornografiskt material. Att vuxna generellt pratade mer öppet om sex och

relationer instämde majoriteten av ungdomarna med då 51% svarade att det stämde ganska bra och stämde helt i fråga om lämpligt stöd. Vidare ansåg ungdomarna att stöttning i form av att vuxna pratade mer om pornografins inverkan på sex och relationer inte var att föredra då 47% av ungdomarna svarade att det stämde ganska dåligt och stämde inte alls. Att vuxna skapade forum där ungdomar kunde ställa frågor om pornografi, sex och relationer ansåg merparten av ungdomarna var en bra form av stöttning då 53% svarade att det stämde ganska bra samt stämde helt. Stöttning i form av att lärare talade och informerade om sex och relationer relaterat till pornografins inverkan under sexualundervisningen i skolan instämde ungdomar med då 50% ansåg att det stämde ganska bra samt stämde helt. Några av våra deltagare hade följande att säga gällande behovet av stöd:

“Jag anser att man får mycket stöd i relationer utanför skolan, så som kompisar och familj. Samtidigt är det bra att det informeras om det i skolan.”

“Helt ärligt så pratas det mer om sex med kompisar och vad de har varit med om. Vilket i sin tur gör att vi inte vill prata med vuxna. Därför kanske det skulle vara bättre att prata med unga vuxna som har förståelsen i nutid.”

Resultaten visade att 72 ungdomar inte hade någon vuxen som de kunde prata om sex och relationer med. Det visar även att ungdomar var mest positivt inställda till att vuxna skapade forum där ungdomarna fick möjlighet att ställa frågor gällande sex, pornografi och relationer. Ungdomarna kan tänkas ha skript (Simon & Gagnon, 1984) som innefattar föreställningar och motstånd mot vuxnas inblandning i deras utforskande kring sexualitet och relationer där ett av de fria svaren kan tyda på att ungdomar har skriptade föreställningar om att vuxna inte kan förstå ungdomar. I och med att resultatet om skapandet av forum var det mest positiva kan man också ifrågasätta varför det är så och tänka att det kan handla om att ungdomarnas skript innehåller rädslor att bli dömda eller förödmjukade av vuxna. Det kan även indikera att ungdomars sociala och kulturella skript innefattar att man inte bör prata om dessa sexuella och relationella ämnen och att det kan anses som tabu.

Resultatet kan sättas i relation med det som Owens m.fl., (2012) lyfte kring samhällets roll. Enligt dem har samhällets normer kring kön, relationer, sex samt sexuellt våld påverkade ungdomars inställningar till dessa faktorer och således deras åsikter om pornografiskt material (Owens m.fl., 2012). Alltså kan studiens resultat förstås genom tidigare forskning då resultaten indikerar att ungdomar blir påverkade utav vuxnas och samhällets förhållningssätt till pornografiskt material, sexualitet och relationer om kutymen är att det är något förbjudet och skambelagt att tala om.

Sexualundervisning

Vi ställde frågor kring hur ungdomar upplevde skolans sexualundervisning och dess innehåll. Då det visade sig problematiskt att redovisa samtliga resultat på ett överskådligt och tillfredställande sätt har vi valt att presentera dem resultat där ungdomar anser att ämnen ej pratas om alls men borde pratas mer om. Alltså det som upplever saknas i sin sexualundervisning men som de ansåg vara viktigt. 13% av ungdomarna ansåg att preventivmedel inte pratas om alls men borde pratas mer om. 15% av ungdomarna upplevde att samtycke vid sex var ett ämne som inte pratas om alls men borde pratas mer om. Vidare

tyckte 19% av ungdomarna att jämställdhet inom relation inte pratades om men borde pratats mer om och 20% ansåg att respekt inom sex och relationer var ett ämne som inte pratades om men borde pratats mer om. 26% av ungdomarna ansåg att pornografi inte pratades om och 15% tyckte att sex inte pratades om men borde pratats mer om. Ytterligare 28% av ungdomar ansåg att onani var ett ämne som inte pratades om men borde pratats mer om. 24% av ungdomarna tyckte att tjej- och killsnack inte pratades om men borde pratats mer om. 27% av ungdomarna tyckte att kommunikation inom sex och relationer inte pratades om men borde pratats mer om. Förväntningar på sex och relationer ansåg 32% av ungdomarna inte pratades om men borde pratats mer om. 31% av ungdomarna tyckte att känslor kopplade till sex och relationer inte pratades om men borde pratats mer om. Avslutningsvis ansåg 20% av ungdomarna att anatomi och kropp var något som inte pratades om men borde pratats mer om. Vidare svarar några ungdomar följande:

“Det ska inte vara tabu att prata om. Man inte ska bli rädd för att bli kallad saker av andra ex hora för att man öppnar upp om ämnet. Liksom, det ska inte bli en stor grej av det.”

“Vill bara säga att det inte är speciellt bra idé att snacka om sånt personligt i en plats där man måste vara obligatoriskt närvarande som i en skola. Dedära med forum var en bättre idé eftersom de som faktiskt behöver hjälp kan söka hjälp.”

Resultaten visade att ungdomar upplever brister i sexualundervisningen och att det finns ungdomar som ansåg att det finns områden som de önskade att det faktiskt pratades om. Det som flest ungdomar ansåg att det inte pratades om i sexualundervisningen men som de önskade att det faktiskt pratades om var förväntningar på sex och relationer. Utifrån teori om sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) kan man då tänka att ungdomarna upplever en avsaknad av eller skepsis till skript kopplade till förväntningar på sex och relationer. Det skulle även kunna tänkas vara så att ungdomarna upplever en viss misstrohet till de skript de redan har så att ungdomarna antingen vill få deras föreställningar och förväntningar bekräftade eller att skripten inte är ”rätt” enligt samhället, normen och verkligheten i ungdomarnas uppfattning.

En översikt av Burns m.fl. (2021) visade att pornografiskt material hade problematisk inverkan på ungdomars sexuella hälsa då skadeverkningar av pornografi inte motarbetades av budskap från sociala eller utbildningsmässiga områden. Utifrån vår studies resultat som visade att ungdomar upplevde flera brister inom sexualundervisningen skulle detta kunna innebära negativa effekter för ungdomars sexuella hälsa då utbildning kring sex och relationer uppfattades som bristfällig av ungdomarna. Vidare menade även Owens m.fl., (2012) att ungdomar betraktade pornografiskt material som en källa för information men att detta samtidigt ledde till missvisande föreställningar och förväntningar i relation till sexualitet. Kopplat till vår studie kan detta betyda att då ungdomar upplever brister i sexualundervisningen kan de i stället vända sig till pornografi för att få kunskap kring sex vilket skulle kunna innebära att de anammar vilseledande attityder kring föreställningar och förväntningar i relation till sex.

Vuxna och samhället

Då vi frågade huruvida ungdomarna upplevde att samhället samt vuxna pratade om pornografiskt material med ungdomar ansåg 76% av ungdomarna att det stämde ganska dåligt samt stämde inte alls.

Vi ställde frågan om vad ungdomarna tyckte att vuxna i samhället generellt kunde göra för att förhindra att pornografiskt material fick negativa konsekvenser för ungdomar. 69% av ungdomarna ansåg att skolan borde lära ut kritiskt tänkande i relation till pornografiskt material. Den andel ungdomar som ansåg att en lag borde införas som förbjöd våldspornografiskt material var 44%. Vidare ansåg 55% av ungdomarna att det var upp till föräldrarna att uppfostra sina barn kring sexuellt våld och effekter av att titta på pornografiskt material. Vidare uttryckte några av våra deltagare följande kring vad samhället och vuxna kunde göra för att förhindra att pornografiskt material fick negativa konsekvenser:

“inför lagar på vem och vilka åldersgränser som kan ha till gång till porr sidor, dvs för att kunna gå in på en porr sida måste man verifiera tex med bank id, elr ngn annan slags nät id”

“Jag tror att de negativa konsekvenser kommer från att de vuxna strängt förbjuder saker. Något förbjudet är oftast väldigt intressant och som människor dras vi till det intressanta. Genom att normalisera ickevåldsamt pornografiskt material kan kanske ungdomar få en mer hälsosam relation. De vuxna kan också se till att lära ut att sex inte är något läskigt och något man ska akta sig för eftersom de kan skrämman vissa personer. Sex eller pornografi ska inte vara skrämmande.”

“Prata om att hitta videos som är gjorda av par för då är det mer verkligt och förmodligen folk som delar pengar bra och inte företaget som drar nytta på skådespelare”

När vi frågade huruvida ungdomar önskade att vuxna generellt pratade mer öppet om sexualitet och relationer fanns där en skillnad mellan killar och tjejer. Tjejer skattade i högre utsträckning att de önskade det än killar. Se tabell 13. Vidare när vi frågade om ungdomarna önskade att vuxna pratade mer om pornografins inverkan på sexualitet och relationer fanns även där en skillnad mellan killar och tjejer. Tjejer skattade likaså här i högre utsträckning att de önskade det än killar. Fortsättningsvis vid frågan om ungdomar önskade att vuxna skapade forum där de kunde ställa frågor om pornografi, sexualitet och relationer fanns ytterligare skillnad mellan killar och tjejer. Tjejer skattade även här i högre utsträckning att de önskade det i jämförelse med killar. Vi såg även skillnader mellan killar och tjejer i frågan om de önskade att lärarna talade och informerade om sexualitet och relationer under sexualundervisningen i skolan med utgångspunkt i pornografins inverkan på sexualitet och relationer. Tjejer skattade likaså här att de i högre utsträckning önskade det än killar. Utifrån frågan om man upplevde brister i sexualundervisningen fanns en skillnad mellan könen. Tjejer uppgav att de i högre utsträckning upplevde brister i sexualundervisningen än vad killar gjorde.

Tabell 13 *T-test vuxnas stöd*

	Killar	Tjejer	<i>t</i>	<i>df</i>
Pratade öppet	2.27 (1.06)	2.96 (.89)	4.763***	192
Pratade om inverkan	2.23 (1.06)	2.82 (.98)	3.902***	192
Skapade forum	2.28 (1.03)	2.90 (.96)	4.234***	193
Lärarna informerade	2.31 (1.05)	2.95 (.95)	4.320***	191
Brister sexualundervisningen	2.32 (1.04)	2.95 (.95)	4.878***	197

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

En ungdom svarade:

“Att bara prata om det som en normal sak vid matbordet. Det behöver inte vara ett sånt tabubelagt ämne för vi alla kommer komma i kontakt med porr och då är det bra att ha tänket från första början att pornografi inte är verklighetstroget annars kan det vara svårt att komma ut ur sitt tänk när man redan är i det. Vilket kanske leder till att det blir hårdare sex och att samtycket inte finns med eftersom på porr så bara kör det”

Slutligen berättar en annan ungdom:

“sprida kunskap, faktiskt agera när någon tar upp något och inte bara ignorera eller inte tro på det”

Resultaten säger att flera av ungdomarna upplevde att vuxna inte pratar om pornografiskt material med ungdomar. Resultaten kan även förstås genom teori om sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) där ungdomarna ger uttryck för att de har en upplevelse om att vuxna ständigt förbjuder saker vilket indikerar att ungdomar känner sig kontrollerade utav vuxna. Alltså säger ungdomars skript att vuxnas agerande och förbjudande handlar om att kontrollera ungdomar. Vidare ger ungdomar uttryck för att de önskade att det blev normaliserat med icke-våldsamt pornografiskt material och att det inte skulle vara något som ungdomar skulle tycka var läskigt och akta sig för. Här kan även detta resultat tyda på att ungdomar har skript som innehåller föreställningar om att man inte bör konsumera pornografiskt material samt att det är något man ej bör tala om då ungdomarna ger uttryck för att det är ett tabubelagt ämne. Resultaten visade även att 69% av ungdomarna ansåg att skolan skulle lära ut kritiskt tänkande i relation till pornografiskt material vilket även detta kan säga att ungdomarna upplever en vilshenhet i sina inlärdade sexuella skript och således ger uttryck för en vilja att lära sig förhålla sig till de skript de blir exponerade av.

Genom tidigare forskning som belyste att interventioner ska utformas på sådant vis att minimera risken för att sexualiserad media ska tolkas som realistisk för ungdomar (Wright, 2011) kan därför sättas i perspektiv till studiens resultat på det sättet att ungdomarna själva upplever ett behov av att lära sig hur de ska förhålla sig till de skript de blir exponerade för.

Vidare talar resultaten för att tjejer i högre utsträckning generellt visar en benägenhet och vilja att tala om pornografiskt material med vuxna än vad killars resultat visar. Det kan tänkas betyda att tjejer och killar har olika syn på deras sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) och att de ser på brister och problematik på olika sätt men skulle även kunna se olika på fördelar och positiva aspekter med pornografiskt material. Det kan handla om att tjejer och killar har olika sexuella skript eller att de som tidigare nämnt har tillgång till liknande skript men att de har olika syner på vad de skripten faktiskt säger.

Diskussion

I sista kapitlet väljer vi att redogöra för diskussioner kring de resultat och analyser som framkommit i arbetet med denna studie. Vidare presenterar vi relevans för socialt arbete där vi väljer att lyfta de aspekter utifrån vad vi anser indikeras i vårt resultat. Fortsättningsvis framförs kommentarer kring vår studie där vi visar på eventuella brister och övriga åsikter vi anser vara relevanta för förståelsen för vår studie. Avslutningsvis visar vi förslag till framtida forskning inom området.

Inledande resultat

Inledningsvis när vi efterfrågade vid vilken ålder ungdomarna trodde att man tog del av pornografiskt material för första gången visade resultatet en genomsnittsålder på 12år. Detta visade således att man inte ens blivit tonåring då man tog del pornografiskt material för första gången och alltså var väldigt ung och redan då började forma sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) baserade på pornografiskt material.

Pornografins påverkan på sex och relationer

Studiens syfte var inledningsvis att undersöka och försöka besvara hur ungdomar upplevde att deras föreställningar om sex och relationer påverkades utav pornografiskt material. De resultat vi fann var således att ungdomar faktiskt blev påverkade i flera avseenden i förhållande till pornografiskt material.

Vi fann resultat som tydde på att ungdomars åsikter om pornografiskt material påverkades utav pornografiskt material där fynden visade att tjejer i högre utsträckning fann det mer problematiskt med pornografiskt material än killar. Tjejers skattning visade på att pornografiskt material exempelvis bidrog till en felaktig bild om hur samtycke gavs till sex. Det framkom även att tjejers upplevelse visade på att pornografiskt material bidrog negativt till jämställdhet mellan könen. Det säger oss att tjejer i en högre utsträckning har en mer negativ samt kritisk syn på pornografiskt material i jämförelse med killar.

Då killar skattade högre på påståendet att pornografiskt material bidrog till en ökad kunskap om sexualitet än vad tjejerna gjorde kan detta anses som problematiskt om man parallellt ser att tjejers generella syn på pornografiskt material är mer problematiserad. Vi tänker att det kan bli en krock där killars och tjejers bild och sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) av vad som är sex och njutning inte stämmer överens då man har skilda syner på skildringen av det pornografiska materialet. Vi menar att en konsekvens skulle kunna vara att det leder till rena

övergrepp då killar exempelvis inte anser att pornografiskt material bidrar till en felaktig bild för hur man lämnar samtycke där tjejer faktiskt upplever att det bidrar till en felaktig bild och alltså inte delar samma syn. Owens m.fl. (2012) menade att unga män som exponeras för våldsamt pornografiskt material löpte risk att få en ökad acceptans av våld mot kvinnor. Det visade även att 76% ungdomar som var män i en longitudinell studie gav till känna att de någon gång utsatt någon för sexuella trakasserier samt att de konsumerat pornografiskt material (Owens m.fl., 2012). Alltså finns det anledning att tänka att killar och tjejer har olika syn och skript på exempelvis hur man ger samtycke.

Ungdomarna trodde att andras pornografikonsumtion bland annat förändrats på så vis att man konsumerade pornografiskt material oftare och att man konsumerade grövre pornografiskt material och att man fått fler preferenser. Vidare framkom även att ungdomarna trodde att andra upplevde att det pornografiska materialet blivit mer verklighetstroget. Enligt tidigare forskning framkom att när ungdomarna kontinuerligt utsattes för pornografiskt material ökade deras uppfattning om materialet som verklighetstroget (Owens m.fl., 2012). Utifrån teorin om sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) kan man då tänka att ungdomars sexuella beteenden är en produkt av pornografiskt material eftersom fynden visade på aspekter som exempelvis att ungdomarna trodde att andra ansåg att det hade blivit mer verklighetstroget och givit fler preferenser. Resultaten tydde på att ungdomar har skript som bidrar till en förväntan och föreställningar hos ungdomarna då de upplevde och trodde att andra ungdomars konsumtion av pornografiskt material har sina följder som tidigare nämnt. Dessa skript kunde alltså tänkas påverka ungdomarna vid exempelvis kommande sexuella möten och praktiker där de tror att andra har ett visst förhållningssätt till pornografiskt material som skulle kunna innebära att ungdomen själv tror att det finns skript om hur sex bör och ska praktiseras. Detta kan således leda till en osäkerhet och oro inför sexuell praktik.

Fortsättningsvis visade resultat att tjejer skattade högre på samtliga påståenden kring hur de trodde att andras pornografikonsumtion hade förändrats förutom det att konsumtionen ej ändrats. Detta tror vi kan bero på att tjejer skattade efter uppfattningar, inte egna erfarenheter. Vi menar således att killar kan ha mer personlig erfarenhet av konsumtion av pornografiskt material och att det är detta som gör att killar genomgående skattar lägre på dessa påståenden. Vidare resonerar vi kring om detta handlar om att tjejer i högre grad problematiserar pornografikonsumtion än vad killar gör. En av deltagarna skrev i en av de öppna frågorna att hen ansåg att problematik kring pornografiskt material var något som främst drabbade killar då det enligt hens uppfattning var uteslutande killar som verkade ha en felaktig bild av sex till följd av pornografiskt material.

Empiri visade att ungdomar upplevde att de själva inte påverkades av pornografiskt material men att de trodde att andra påverkades negativt i mycket högre grad. Vi finner detta intressant då en återkommande diskussion har varit huruvida ungdomar är och har utvecklat en medvetenhet kring sin egen påverkan av yttre faktorer som i denna studie har handlat om pornografiskt material. Vi undrar om ungdomar kan vara självmedvetna och självreflekterande till den grad att de förstår i vilken omfattning de påverkas av omgivningen då vi anser att det krävs mycket av en person att utveckla dessa färdigheter som krävs för att uppnå självmedvetenhet. Då ungdomarna uppgav att de trodde att den huvudsakliga källan för

pornografiskt material var porrsajter kan man ifrågasätta om de är medvetna om det ständiga inmatandet av pornografiskt innehåll via andra medier och populärkultur så som TikTok, musik med flera. Vi menar att det inte är lätt att uppmärksamma samt förstå de normer och roller som samhället och social kultur konstruerat som man själv är slav under oavsett om det sker medvetet eller omedvetet. Forskning menade att massmedia var en stark bidragande faktor till att skapa samt upprätthålla sexuella skript (Ward, Rosenscruggs & Aguinaldo, 2022). Vi har därför ställt oss frågan om en 17 åring kan göra den identifieringen och således reflektera över sin egen del. Ungdomarna menade att de själva inte påverkades vare sig positivt eller negativt av pornografiskt material men uppskattade att andra runt omkring dem gjorde det i en betydande stor utsträckning vilket kan anses som motsägelsefullt då vi menar att det kan betyda att de själva är omedvetna om sin egen påverkan av pornografiskt material. Vidare menade ungdomarna att de trodde att andra påverkades mer av pornografiskt material än vad de själva gjorde vilket kan betyda att ungdomarna har en föreställning om att det finns en risk att andra ungdomar förverkligar de skript (Simon & Gagnon, 1984) som kommer från pornografiskt material men som de själva inte avser att förverkliga. Det kan i förlängningen innebära att ungdomar kan uppleva oro och svåra känslor om deras förväntningar och föreställningar inte överensstämmer med andras.

Ytterligare nämnvärda resultat var att en övervägande majoritet av ungdomarna svarade att de kunde säga nej till sex om de inte ville ha det. Detta uppfattade vi som bra siffror vid en första anblick men sedan reflekterade vi över att detta alltså är 35 ungdomar, barn, som inte upplevde att de kunde säga nej till sex om de inte ville ha det. Vidare fynd visade att 32 ungdomar, barn, aldrig samt sällan kunde säga nej till saker sin sexpartner ville göra under sex som du inte ville eller kände dig bekväm med att göra. Vi tycker att 67 barn är förmycket, det borde vara en självklarhet att kunna säga nej vid sexuella situationer. Vi menar att det på grund av detta borde finnas en typ av nollvision, alla ska kunna säga nej till sex.

Intressanta upptäckter hittades då tjejer i relation i högre utsträckning upplevde sig kunna säga nej till att både ha sex samt att säga nej till sexuella handlingar som ens sexuella partner vill göra än vad killar skattade sig uppleva. Vidare uppvisades en skillnad för de tjejer och killar som var singlar där det skedde ett skifte. Tjejer menade att de i mindre utsträckning kunde säga nej till saker ens sexuella partner ville göra under sex än vad killar skattade sin upplevelse. Resultatet säger alltså att det finns olika skript (Simon & Gagnon, 1984) beroende på om tjejer och killar är i relation eller singel som innehåller skiljaktiga förväntningar och föreställningar. Vi frågar oss vad detta indikerar på. Vår analys är att det å ena sidan skulle kunna vara att killar i relation blir självuppoffrande där de sätter tjejer före sig själv och sin egen vilja eller om det handlar om att de inte vågar att uttrycka sin vilja för att det finns en rädsla om att man som kille ska ställa upp på sex. Å andra sidan kan det handla om att killar som är singlar har en större benägenhet att ta för sig då det kan finnas en uppfattning om att det är ett krav för att ha sex eller att de helt enkelt är mer bekväma i den typen av relation där det inte finns några förbindelser. När det kom till skillnaden mellan tjejer i relation och singlar så spekulerar vi kring olika orsaker. Tjejer i relation skulle kunna uppleva en större trygghet och därför vara mer bekväma med gränssättning med vad de vill och inte vill göra under sex. Det skulle även kunna vara att de upplever en tydlighet i vad det innebär att vara i en relation med någon. Genom att ha ingått i en relation kan man därmed också ställa krav på hur relationer ska se ut

samt innehålla. När det gäller singeltjejer skulle deras avsaknad av upplevelsen att kunna säga nej till sexuella handlingar under sex bero på att de har en föreställning om att de inte har rätten att säga nej. Att ha sex som singel kan ses som en handling där man inte har samma rätt att sätta gränser eller ställa krav för att man inte har några förpliktelser mot varandra.

Vid resultat om våld framgick det att majoriteten av ungdomarna upplevde att pornografiskt material ofta samt alltid innehöll våldsamma inslag. Dessutom uppgav 146 ungdomar att de trodde att våldshandlingar inom sex blivit normalt. Utifrån teorin om sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) skulle det kunna innebära att ungdomarnas egna sexuella skript influerats av våldsamt pornografiskt material och skulle således kunna resultera i att ungdomarna själva utövar det i sin egen sexuella praktik. I påståenden om våldsamma inslag och handlingar i pornografiskt material skattade tjejerna genomgående högre för samtliga påståenden än vad killarna gjorde. Resultaten talade även för att de sexuella skripten (Simon & Gagnon, 1984) skiljer sig för killar och tjejer då fynd indikerade att tjejer och killar inte ser på våld inom pornografiskt material på samma sätt. Detta menar vi kan innebära att killarna är de som utövar våldshandlingar inom sex och att tjejer är de som utsätts för våldshandlingar inom sex. Detta stöds av Peter & Valkenburg (2016) som menade att pornografikonsumtion och sexuell aggression kunde relateras till män och pornografikonsumtion och risken att utsättas för sexuell aggression associerades till kvinnor. Vidare kunde killarnas lägre skattningar bero på att de inte betraktade våldshandlingar inom sex som just våldshandlingar utan snarare som normaliserade handlingar under sex och alltså något som kan ingå i deras egen utformning och praktik av sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984). Bernstein m.fl. (2021) menade i sin forskning att om ungdomar konsumerar pornografiskt material där innehållet kan anses förnedrande och våldsamt oavsett om de upplever materialet som sådant så normaliseras handlingarna och implementeras i deras sexuella praktik.

Resultat kring hur ungdomar upplevde att de påverkades av pornografiskt material i frågan om förväntningar visade att 94 ungdomar ansåg sig blivit påverkade i vad som ska ingå i sex. Ytterligare indikationer fanns då 37 ungdomar ofta samt alltid upplevde höga prestationskrav under sex där de ansåg det vara negativt. Fortsättningsvis skattade tjejerna mycket högre än killar gällande förväntningar på grövre sex. Detta anser vi kan vara för att tjejer får en mer utsatt roll i relation till utövandet av grövre sex, där killar blir utövarna. Vidare kan det också bero på att killar i lägre grad betraktar grövre sex som annat än vanligt sex och återigen att killarna kan vara villiga att själva använda sig av sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) influerade av pornografiskt material. Resultaten kan även tala för att det kan uppstå gränsöverskridningar där man tillåter ett sexuellt skript innehållande våldshandlingar då skripten från pornografin menar att det ska ingå i en sexuell praktik. Det kan likaså även här leda till att ungdomar tänjer på sina gränser för vad de anser är godkänt att göra vid sexuella handlingar men att man efteråt upplever att det var ett övergrepp.

Att tjejer i högre grad upplevde att de skulle ställa upp på sex än vad killarna gjorde menar vi kan handla om att tjejer uppfattar att de faktiskt förväntas göra det medan killar inte känner den typ av förväntningar att de själva ska ställa upp då de kanske inte själva anser att de gör en ”upppoffring”. För dem är det bara vanligt sex, medan tjejer kanske upplever förväntningar i högre grad generellt i livet medan killar inte gör det.

Sambanden som undersöktes gav fynden att tjejer i relation upplevde att det förväntades av dem att ställa upp på den typen av sex som porträtterades i pornografiskt material innehållande våldsamma inslag och att de förknippade det med ångest. De upplevde även att de trodde att andra tyckte att det pornografiska materialet hade blivit mer verklighetstroget. Killar i relation som upplevde att det förväntades av dem att ställa upp på den typ av sex som visades i pornografiskt material menade att de trodde att andra tittade på grövre innehåll och samtidigt att de trodde att det blivit normalt med våldshandlingar inom sex. Detta kan tolkas som att tjejer i relation upplever det som problematiskt och något oönskat då de förknippar ångest med våldsamt pornografiskt innehåll. Detta till skillnad från killar i relation då deras svar tyder på att de anser att det är normalt med våld inom sex och alltså inte ett problem. Det tyder alltså på att det finns olika sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) för tjejer och killar i relation. Singeltjejer som upplevde att det förväntades av dem att ställa upp på den typ av sex som porträtterades i pornografiskt material uppgav också att materialet innehöll våldsamma inslag. Även singelkillar uppgav att om man upplevde en förväntan på att ställa upp på den typ av sex som framställdes i pornografiskt material menade dem även att innehållet var våldsamt. Det i sin tur kan innebära att killar och tjejer som är singlar har liknande sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) vilket kan betyda att de själva praktiserar sexuella handlingar som visas i pornografiskt material och att dessa praktiserande sexuella skript innehåller våldsinslag. Sålunda upplevde ungdomar oavsett civilstånd att de förväntades ställa upp på den typen av sex som porträtterades i pornografiskt material vilket även innehöll våld.

Ungdomar och vuxnas stöd

Vi ämnade även att granska och försöka besvara hur vuxna kan vara ett positivt stöd i ungdomars utforskande av sexualitet och relationer. Resultaten vi fann här visade följaktligen att det fanns brister och behov av stöd från vuxna och samhället samtidigt som det fanns ett visst motstånd till att vuxenvärlden skulle kunna förstå ungdomarnas synvinkel och därför inte borde lägga sig i. Vi för diskussion kring våra fynd i kommande text.

I svar på frågan om ungdomarna upplevde att de hade en eller flera vuxna i sin närhet som de kunde prata om sex och relationer med så framkom det att 72 ungdomar inte upplevde det. Vidare framgick även att ungdomarna föredrog att vuxna generellt talade mer öppet om sex och relationer som en form av stöd. Majoriteten av ungdomarna tyckte dock att vuxna borde skapa forum där ungdomar kan ställa frågor om pornografi, sex och relationer som en typ av stöd. Vidare framgick att tjejer generellt skattade högre på alla påståenden att vuxna pratade mer om sexualitet och relationer, pornografins inverkan och att det skapades forum där frågor är tillåtna än vad killar gjorde. Följaktligen skattade tjejer som högst på att de önskade att det skapades ett forum där möjlighet till att ställa frågor fanns. Detta menar vi kan indikera på att tjejer är mer villiga att prata i flera sammanhang och öppet om sexualitet, relationer och pornografins inverkan medan killar visar antydning till att vilja prata i mer anonyma förhållanden. Således kan det behövas olika typer av stöd för att möta efterfrågan då även övriga resultat och svar skulle kunna indikera på att det finns porrberoende och att man behöver mer hjälp för att kunna hantera det problemet. Dock pekade många av de fria svaren på att ungdomarna hellre pratade med vänner då de upplevde att de kunde relatera till deras situation

utifrån ålder. Vidare menade en svarande ungdom att det är problematiskt att diskutera dessa frågor i situationer då obligatorisk närvaro krävs som exempelvis i skolan.

Ytterligare fynd tydde på att skolans sexualundervisning brast enligt vissa ungdomar. Resultaten indikerade att det ungdomarna skattade som högst på och således ansåg inte talades om men borde pratas om var förväntningar på sex och relationer samt känslor kopplade till sex och relationer. Det kan betyda att ungdomar har sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) innehållande förväntningar och föreställningar som de misstror eller önskar bekräfta och ungdomarna ger således uttryck för en vilja att lära sig att se kritiskt till de skript som de blir utsatta för. Dock i och med den nya skolreformen (Skolverket, 2023) så kan efterfrågan komma att bemötas inom snar framtid.

Våra resultat visade att tjejer i högre grad uppmärksammade och erfor brister i sexualundervisningen än vad killarna gjorde. Det är oklart huruvida det är en fråga om ointresse hos killarna eller en oförmåga att identifiera samma typ av brister som tjejerna upplevde. I empirin framgick det även att tjejer i högre utsträckning än killarna ville att lärarna talade och informerade om sexualitet med utgångspunkt i pornografins inverkan på sexualitet och relationer under skoltid. Vi menar att det även här kan bero på olika intresseområden eller differentierande synsätt på problem. Vi reflekterar även över om det handlar om en generell inställning till skolan och vuxenvärlden. Det kan finnas föreställningar och normer inom skolans kultur där killar inte har samma acceptans från omgivningen att visa tankar och känslor som upplevs vara privata.

Resultat visade att ungdomarna upplevde att samhället och vuxna inte pratade om pornografiskt material med ungdomar. När vi frågade ungdomar om vad de tyckte vuxna och samhället kunde göra på ett generellt plan för att motverka att pornografiskt material fick negativa konsekvenser för ungdomar ansåg majoriteten att kritiskt tänkande i relation till pornografiskt material borde läras ut i skolan. I ett av dem fria svaren föreslog en ungdom att det borde lagföras en typ av åldersgräns samt identifikation eller verifiering genom till exempel bank-id för att kunna få tillgång till pornografiska sidor på internet. En annan ungdom ansåg att negativa konsekvenser av pornografiskt material uppstod då vuxna förbjöd det eftersom det då framstod som intressant. Ungdomen ansåg även att ickevåldsam pornografiskt material borde normaliseras för att ungdomar skulle få en mer hälsosam relation till det. Avslutningsvis menade ungdomen att vuxna borde tala om sex och pornografi som något som varken var läskigt eller skrämmande. Resultaten tydde på att ungdomar kan inneha föreställningar och motvilja till vuxnas inblandning i ungdomars utforskande kring relationer och sexualitet då resultaten kan tolkas som att ungdomar upplever att vuxna inte förstår dem. Det finns även indikationer på att ungdomar har en rädsla att bli dömda av vuxna. Ytterligare en ungdom tyckte att pornografi borde pratas om och inte vara tabubelagt då alla kommer att stöta på pornografi. Denne ungdom menade att förståelse kring att pornografi inte är realistiskt borde läras ut tidigt för att det senare kunde vara svårt att förändra tankesätt kring det vilket kunde leda till hårdare sex och brist på samtycke.

Slutligen finner vi det intressant att samhället skapar sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) då man vill att förändringar ska ske när det exempelvis kommer till samtyckeslagen (2017/18:177) eller skolreformen (Skolverket, 2023). Dessa accepterade sexuella skript från

samhället är relevanta, ambitiösa och viktiga men samtidigt finns det andra sexuella skript som ständigt influerar ungdomar idag via andra och kanske till och med mer inflytelserika kanaler genom exempelvis sociala medier och populärkultur. I och med dessa olika och eventuellt motsägelsefulla sexuella skript blir det således viktigt för ungdomarna att vuxna och samhället skapar möjligheter för diskussioner där ungdomarna får en chans till fler referensramar.

Relevans för socialt arbete och socialpedagogik

Detta är ett nutidsfenomen och högaktuellt ämne. Forskare belyser att lättillgängligheten till ocensurerat våldsamt sexuellt material där riskfyllt sex skildras och öppet finns att ta del utav 24 timmar om dygnet är problematiskt (Burns m.fl., 2021). Att ungdomar frekvent exponeras för våldsamt sexuellt innehåll genom sociala medier och populärkultur är ett faktum (Uppdrag Granskning, 2023) och behövs därför problematiseras och förebyggas i form av samtal och diverse stöd för ungdomarna vilket även Statens Medieråd (2022) menar då de anser att det är aktuellt att dryfta algoritmers negativa följder för samhällsutvecklingen och individer. Det är således inte en diskussion som vuxna ska ha om huruvida det pornografiska materialet är dåligt, vi vuxna ska inte moralisera eller döma ungdomarna för att de konsumerar pornografiskt material och dess innehåll. Diskussionen bör föras kring hur vuxna och samhället kan bidra med en annan typ av referensram när det kommer till sex och relationer och därmed bidra till reflektioner kring det ungdomarna konsumerar och hjälpa till att problematisera hur pornografiskt material skildrar verkligheten eller inte vilket även en av de deltagande ungdomarna uppger i vår enkät. Studiens resultat visade på att ungdomarna gav uttryck för en vilja att få verktyg att kunna se kritiskt på det pornografiska materialet samt att resultatet indikerade att ungdomarna är i en utsatt position där de högst troligt kan komma att samt redan praktiserar sexuella skript (Simon & Gagnon, 1984) som innehåller risker och våldsamma inslag. Pornologen Sanna Vanno (Uppdrag Granskning, 2023) menar att det blir problematiskt om ungdomars enda referenspunkt vid synen på relationer, sex och kärlek är via pornografiskt material. Att hälften av tjejerna i Uppdrag Granskning (2023) enkät uppger att de har blivit offer för våld under sex av någon de är i en relation med bör indikera tillräckligt för att behovet av stöd finns. Barnombudsmannen (2020) lyfter att unga efterfrågar att få tala om sexualitet och ämnen rörande exempelvis pornografiskt material. Vidare finns det ytterligare belegg för att ungdomars behov av perspektiv på sex och relationer efterfrågas då skolreformen av sexualundervisningen i skolan har tillkommit (Skolverket, 2023) men vi anser att ansvaret inte uteslutande ska ligga på skolan. Då deltagare, som tidigare nämnt, belyst problematiken att tala om ämnet i en kontext som kräver obligatorisk närvaro och där en skolkultur riskerar att påverka ungdomarna negativt till att inte föra öppna och exponerande diskussioner så bör ytterligare stödvarianter övervägas och implementeras. Vi diskuterar kring varför det finns många ideella verksamheter som skapar forum för ungdomar som bland annat Tjejjouren men att det också finns brister i myndighetsförankrade forum för ungdomar att söka stöd och hjälp från. Samhället behöver arbeta för att möta ungdomars efterfrågan på forum att prata med vuxna med och framför allt unga vuxna då deltagare uppger att det är lättare att känna samhörighet med en person som är närmare i deras ålder. Det behövs förebyggande insatser som öppnar upp för diskussion och reflektion kring integritet, internet och sexualitet med ungdomar på olika arenor och plattformar (Folkhälsomyndigheten, 2021). Studiens fynd talar även för att de personer och myndigheter som möter ungdomar bör ta ungdomars civilstånd i

beaktning. Detta på grund av att singeltjejer löper större risk att utsättas för sexuella handlingar som blir gränsöverskridande. Samtidigt som killar i relation upplever en minskad förmåga att uttrycka samtycke och önsknings vid sexuell praktik. Detta betyder alltså att personal som möter ungdomar behöver kännedom om dessa aspekter för att kunna uppmärksamma beteenden hos ungdomar och således kunna ställa viktiga frågor utifrån denna vetenskap. Det handlar alltså om att utveckla professioners förmåga att bemöta ungdomar utefter deras situationer. Vidare kan andra åtgärder behövas så som att ålders begränsa innehåll på sociala medier där pornografiskt material kan förekomma genom legitimation via förslagsvis bank-id. Dock vill vi poängtera att detta kan få negativa konsekvenser då vår empiri indikerar på att ungdomar kan känna sig kontrollerade av vuxna och samhället och att detta kan leda till en revolt då förbud anses som spännande och intressant av ungdomar och kan således få motsatt effekt.

Kommentarer

Av artiklarna som redogjordes för kring tidigare forskning är det vissa som är 10 år gamla. Vi vill därför nämna att vi bedömde dem som relevanta i relation till nyare forskning då det pornografiska material inte har förändrats drastiskt innehållsmässigt utan att det snarare handlar om att det är tillgängligheten till det pornografiska materialet samt konsumtionshastigheten som har förändrats.

Då det insamlade materialet är omfattande kan det resulterat i att det funnits ytterligare data i materialet som hade varit av intresse att analysera. På grund av en begränsad tidsram behövdes således beslut tas om att det hittills analyserade materialet och resultatet ansågs som tillräckligt och tillfredställande gällande studiens syfte och frågeställningar. De resultat och analyser som dock framkommer kan ej kommenteras fullt ut då vi även där fått göra en bedömning att behålla det som vi fann intressant att föra vidare diskussioner om.

Vi vill även poängtera och ta i beaktning att flera av ungdomarna kan sakna sexuella erfarenheter där vissa inte har haft en sexuell partner eller konsumerat pornografiskt innehåll vilket påverkar utfallet för vår studie vilket vi även hade räknat med innan. Likaväl som vi har räknat med att flera av ungdomarna faktiskt innehar erfarenhet. En implikation för vår studie innefattar således det faktum att vi inte efterfrågat personliga erfarenheter. Det blir då svårt att tolka materialet fullt ut eftersom vi inte vet om ungdomar svarat utifrån egna erfarenheter eller hur de uppskattar att det är.

Ytterligare en aspekt av vår empiri är att det inte framkommer om ungdomar har egen erfarenhet av pornografikonsumtion eller om svaren baseras på en generell uppfattning kring pornografiskt material. Vidare vet vi inte vilken medietyp av pornografiskt material som ungdomar konsumerar. Vi kan heller inte avgöra om det råder könsskillnader i relation till typen av material som konsumeras. Det har inte heller kunnat fastställas vilken typ av innehåll det pornografiska materialet innehar vilket innebär att vi inte kan veta ungdomars exakta referenspunkt eller vilken typ av material de faktiskt konsumerar. Vi har dock inte haft som avsikt att döma eller värdera vilken typ av pornografi ungdomar konsumerar då detta inte ligger inom vårt intresseområde. Vår avsikt är att belysa ungdomars behov av att diskutera ämnet med någon med förmåga att ställa kritiska frågor för att uppmuntra till reflektion kring

sanningshalten i pornografiskt material samt att föra diskussioner kring huruvida det som framställs inom pornografi är något att eftersträva samt belysa vikten av kommunikation med de man ingår en sexuell handling med.

Slutligen anser vi det nämnvärt att på vissa frågor var det deltagare som valde att inte svara samt svara "jag vet inte". Detta kan ha haft negativ påverkan på vårt resultat som vi dock förutspådde. Då vårt studerade ämne är av en känslig karaktär kan därför ungdomarna valt att inte svara då de antingen inte haft en åsikt om frågan eller att den har varit känslig för dem att besvara.

Framtida forskning

Vi anser att det är relevant att bedriva fortsatt forskning på området kring ungdomar och pornografiskt material där longitudinella studier hade varit av intresse. Vi menar att ungdomar själva inte ser exakt hur de påverkas av pornografiskt material då de ständigt exponeras vilket kan innebära en avsaknad av insikt. Genom longitudinella studier kan det öppna upp för förståelse för vilka konsekvenser lättillgängligheten och den ständiga exponeringen av pornografiskt material genom sociala medier, populärkultur, porrsajter etcetera faktiskt får. Vi tycker även att med tanke på att den nya skolreformen (Skolverket, 2023) trätt i kraft under 2022 så bör även forskning kring följderna av den göras för att undersöka positiva samt negativa konsekvenser. Även då samtyckeslagen (2017/18:177) är relativt ny bör utökad forskning även ske här för att följa upp vad ett sådant tillskott till lagstiftningen innebär för dagens ungdomar och följer av detta.

Slutligen anser vi att det hade varit relevant med ökad forskning kring studiens resultat som visade på en skillnad mellan de ungdomar som var i relation och de som var singlar. Framför allt de resultat som visade att män i relation inte anser sig ha samma möjlighet att säga nej till sex i jämförelse med de män som är singlar. Vår studie belyser avsaknaden av tidigare forskning om hur ungdomars civilstatus påverkar deras föreställningar om sex och relationer samt hur ungdomars föreställningar av vad andra ungdomar gör eller inte gör när det kommer till sex och relationer påverkar ungdomar.

Litteraturförteckning

- Barnombudsmannen. (2020). *Delrapport 1: Kartläggning av forskning om pornografins inverkan på barn och unga (Rapport: A2020/0036/JÄM)* [Elektronisk] Tillgängligt: (Hämtad: 2023-04-03).
- Bernstein, S. Warburton, W. Bussey, K & Sweller, N. (2021). "Rule 34: If it Exists, There is Porn of IT..." Insights into the Content Choices, Viewing Reasons and Attitudinal Impact of Internet Pornography among Young Adults. [Elektronisk] *SEXUAL HEALTH & COMPULSIVITY*, vol. 28, (1-2), ss. 1-28. Tillgängligt: EBSCO [2023-05-17] DOI: <https://doi.org/10.1080/26929953.2021.1986763>
- Bryman, A. (2016). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber AB.
- Burns, J & Franz, A & Massey, K. (2021). Young People, Sexuality and the Age of Pornography. [Elektronisk] *Sexuality & Culture* vol. 25 (1), ss.318-336. Tillgängligt: EBSCO [2023-05-17] DOI: <https://doi.org/10.1007/s12119-020-09771-z>
- Dajches, L. Terán, L. Yan, K. Stevens Aubrey, J. (2021) Not Another Teen Show: Exploring the Impact of Sexual Scripts in Sexually Oriented Teenage Television on Adolescent Girls' Romantic Relationship and Sexual Expectations. [Elektronisk] *JOURNAL OF BROADCASTING & ELECTRONIC MEDIA* vol. 65(4), ss. 575-594. Tillgängligt: EBSCO [2023-05-17] DOI: <https://doi.org/10.1080/08838151.2021.1981903>
- Ethan, A. Miller, MA. Miller, HA. Bouffard, JA. (2021). Bridging the Theoretical Gap: Using Sexual Script Theory to Explain the Relationship Between Pornography Use and Sexual Coercion. [Elektronisk] *Journal of Interpersonal Violence*, vol. 36(9-10), ss. NP5215-NP5238. Tillgängligt: EBSCO [2023-05-17] DOI: <https://doi.org/10.1177/0886260518795170>
- Folkhälsomyndigheten. (2021). *Sexualitet och digitala arenor* (Rapport: SRHR2017) [Elektronisk] Solna: Folkhälsomyndigheten. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/9fa7092283eb4c5989b973ea23c94e43/sexualitet-digitala-arenor.pdf> (Hämtad: 2023-04-03)
- Folkhälsomyndigheten. (2021). *Pornografianvändning och sexuell hälsa* (Rapport: SRHR2017) [Elektronisk] Solna: Folkhälsomyndigheten. <https://folkhalsomyndigheten.se/contentassets/66f208e75acc4824a2bd6f1da981a969/pornografianvandning-sexuell-halsa-pdf> (Hämtad: 2023-04-03)
- Internet Stiftelsen. (2020). *Vad är TikTok och hur fungerar det?* <https://internetstiftelsen.se/podd/dumma-fragor-om-internet/vad-ar-tiktok-och-hur-fungerar-det/> (Hämtad: 2023-04-03)
- Koleti'c, G. (2017). Longitudinal associations between the use of sexually explicit material and adolescents' attitudes and behaviors: A narrative review of studies. [Elektronisk]

- Journal of Adolescence*, vol.57(1), ss. 119-133. Tillgänglig: EBSCO [2023-05-18]
DOI: <https://doi.org.ezproxy.server.hv.se/10.1016/j.adolescence.2017.04.006>
- Marshall, E.A & Miller, H.A. (2023). The Role of Sexual Scripts in the Relationship Between Pornography Use and Sexual Coercion. [Elektronisk] *Journal of Interpersonal Violence*, vol. 38(7-8), ss. 5519-5541. Tillgänglig: EBSCO [2023-05-17] DOI: <https://doi.org/10.1177/08862605221123291>
- Motion 2021/22:3129 *Helhetsbedömning av hur barn och unga påverkas av pornografi och sexualbrott.*
https://www.riksdagen.se/sv/dokumentlagar/dokument/motion/helthetsbedomningav-hur-barn-och-unga-paverkas-av_H9023129
- Owens, E.W., Behun, R.J., Manning, J.C & Reid, C.J. (2012). The Impact of Internet Pornography on Adolescents: A Review of the Research. [Elektronisk] *The Journal of Treatment & Prevention*, vol.19(1-2), ss. 99-122. Tillgänglig: EBSCO [2023-05-17] DOI: <https://doi.org/10.1080/10720162.2012.660431>
- Peter, J & Valkenburg, P.M. (2016). Adolescents and Pornography: A Review of 20 Years of Research. [Elektronisk] *THE JOURNAL OF SEX RESEARCH*, vol. 53(4-5), ss. 509-531. Tillgänglig: EBSCO [2023-05-18] DOI: <https://doi.org/10.1080/00224499.2016.1143441>
- Proposition 2017/18:177 *En ny sexualbrottslagstiftning byggd på frivilligheten.*
- Rodenhizer, K. A & Edwards, K. M. (2019). The Impacts of Sexual Media Exposure on Adolescent and Emerging Adults' Dating and Sexual Violence Attitudes and Behaviors: A Critical Review of the Literature. [Elektronisk] *TRAUMA, VIOLENCE & ABUSE*, vol. 20(4), ss. 439-452. Tillgänglig: EBSCO [2023-05-18] DOI: <https://doi.org/10.1177/1524838017717745>
- Simon, W. and Gagnon, J.H. (1984) 'Sexual Scripts', *Society*, 22(1), pp. 53–60. Tillgänglig: EBSCO [2023-06-01] DOI: <https://doi.org/10.1007/BF02701260>
- Simon, W. and Gagnon, J.H. (2003) 'Sexual Scripts Origins, Influences and Changes', *QUALITATIVE SOCIOLOGY*, 1 January, pp. 491–497. Tillgänglig: EBSCO [2023-06-01]
http://explore.bl.uk/primo_library/libweb/action/display.do?tabs=detailsTab&gathStatTab=true&ct=display&fn=search&doc=ETOCRN140878040&indx=1&recIds=ETOCRN140878040
- Skolverket. (2023). *Sexualitet, samtycke och relationer.*
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-i-arbetet/stod-i-arbetet/sexualitet-samtycke-och-relationer> (Hämtad: 2023-05-18)
- Stanley, N. Barter, C. Wood, M. Aghtaie, N. Larkins, C. Lanau, A. & Överlien, C. (2018). Pornography, Sexual Coercion and Abuse and Sexting in Young People's Intimate Relationships: A European Study. [Elektronisk] *Journal of Interpersonal Violence*,

- vol. 33(19), ss. 2919-2944. Tillgänglig: EBSCO [2023-05-17] DOI: <https://doi.org/10.1177/0886260516633402>
- Statens medieråd. (2022). *Algoritmer – så påverkar de vår nätvardag*. <https://www.statensmedierad.se/pedagogiska-verktyg/tips-till-pedagoger/mik-for-mig---digital-lektionsbank/material-mik-for-mig/algoritmer---se-paverkar-de-var-natvardag> (Hämtad: 2023-04-01).
- Swärd, H. (1999) ”Metodologiska reflektioner – Att forska om utsatta” *Socialvetenskaplig tidskrift* 2: 172-183.
- Terán, L. & Dejches, L. (2020). The Pornography ”How-To” Script: The Moderating Role of Consent Attitudes on Pornography Consumption and Sexual Refusal Assertiviness. [Elektronisk] *Sexuality & Culture*, vol. 24, ss. 2098-2112. Tillgänglig: EBSCO [2023-05-17] DOI: <https://doi.org/10.1007/s12119-020-09739-z>
- The London School of Economics and Political Science. (2023). *EU Kids Online 2020 – New European study on children and the internet in 19 countries*. <https://www.lse.ac.uk/media-and-communications/research/research-projects/eu-kids-online/eu-kids-online-2020> (Hämtad: 2023-04-03)
- TopDog. (2022). *100 största sajterna i svenska Google*. <https://topdog.nu/storsta-sajterna-google/> (Hämtad: 2023-04-03)
- Uppdrag Granskning. (2023). *Hårt Sex*. [Dokumentär] SvtPlay. [2023-03-01].
- Ward, L. M (2016). Media and Sexualization: State of Empirical Research, 1995-2015. [Elektronisk] *Journal of Sex Research*, vol.53(4), ss. 560-577. Tillgänglig: EBSCO [2023-04-25] DOI: <https://doi.org/10.1080/00224499.2016.1142496>
- Ward, L. M, Grower, P & Reed, L. A. (2022). Living Life as the Bachelor/ette: Contributions of Diverse Television Genres to Adolescents’ Acceptance of Gendered Sexual Scripts. [Elektronisk] *Journal of Sex Research*, vol.59(1), ss. 13-25. Tillgänglig: EBSCO [2023-05-17] DOI: <https://doi.org/10.1080/00224499.2021.1892519>
- Ward, L. M., Rosenscruggs, D. & Aguinaldo, E. R. (2022). A Scripted Sexuality: Media, Gendered Secual Scripts, and Their Impact on Our Lives. [Elektronisk] *Current Directions in Psychological Science* vol. 31(4), ss. 369-374. Tillgänglig: EBSCO [2023-05-17] DOI: <https://doi.org/10.1177/09637214221101072>
- Wright, P. J., (2011). Mass Media Effects on Youth Sexual Behavior Assessing the Claim for Causality. [Elektronisk] *Annals of the International Communication Association*, vol. 35(1), ss. 343-385. Tillgänglig: EBSCO [2023-04-25] DOI: <https://doi.org.ezproxy.server.hv.se/10.1080/23808985.2011.11679121>

Bilaga 1

Informationsbrev

Hej!

Vi heter Cim & Jennifer och vi är två studenter som just nu går tredje och sista året på Socialpedagogiska programmet. Vi gör just nu vårt examensarbete och därför behöver vi din hjälp genom att du deltar i denna enkät.

Under våren 2023 publicerade Uppdrag Granskning dokumentären "Hårt Sex" där det framkommer att hälften av alla tjejer har blivit utsatta för sexuellt våld av någon de har varit tillsammans med. Det framkommer att ungdomar ständigt influeras av våldsamt pornografiskt material genom diverse plattformar bland annat genom appen TikTok, porrsajter, musik och filmer. Ungdomar menar att det är problematiskt och jobbigt att se flera TikTok inlägg om hur tjejer vill ha hårda tag, bli strypta, dragna i håret och visar samtidigt upp blåmärken på kroppen vilket porträtteras som något positivt och eftersträvansvärt. Ungdomar uppger att det är ett problem att vissa sexuella våldshandlingar blivit normalt under sex som bland annat strypning, slag och gagning vilket kan ses som våldshandlingar om det saknas samtycke. Trots att ungdomar ifrågasätter och reflekterar över pornografiskt material samt implementeringen av detta material i deras eget utforskande av sexualitet och relationer så uppger de att det är problematiskt och svårt att navigera detta på egen hand.

Syftet med studien är således att undersöka hur pornografiskt material påverkar ungdomars föreställningar om sex och relationer och hur vuxna kan vara ett positivt stöd i ungdomars utforskande av sin sexualitet och sina relationer.

Deltagandet i denna studie är frivilligt och det går när som helst att avbryta sin medverkan. **Genom deltagandet så samtycker** man till att inlämnade uppgifter får användas i studiens syfte. Den som deltar i studien kommer **inlämna uppgifter anonymt**. Det betyder att inlämnade uppgifter inte kommer att kunna härledas till den person som lämnat dem. Deltagarnas uppgifter kommer hanteras i enlighet med detta informationsbrev och endast användas i ändamål av studien.

Efter studiens genomförande kommer uppgifterna att förstöras.

Tack på förhand för att just du vill bidra och delta i denna studie

Bilaga 2

Mejl till skolor

Hej!

Vi är två studenter från Högskolan Väst som just nu går sista året på Socialpedagogiska programmet och skriver vårt examensarbete.

Vi gör en kvantitativ enkätstudie som handlar om hur ungdomars föreställningar om sex och relationer påverkas av pornografiskt material.

Vi skulle gärna vilja få hjälp med att nå ut till ungdomarna på ert gymnasium, är det något ni skulle kunna bidra med? Via ett intranät, massutskick till skolmejl eller dylikt.

Vår handledare är Jonas Hallberg, kontaktuppgifter till honom är:

jonas.xxxxxxxxxxxxxxxxxx

052xx-xxxxx

Tack på förhand,

Med vänlig hälsning

Jennifer Lood & Cim Andersson Skiöld

Bilaga 3

Enkät

Ungdomars föreställningar om sex och relationer- En undersökning om hur pornografiskt material påverkar ungdomars föreställningar om sex och relationer

Informationsbrev till dig som vill delta i denna enkät

Hej!

Vi heter Cim & Jennifer och vi är två studenter som just nu går tredje och sista året på Socialpedagogiska programmet. Vi gör just nu vårt examensarbete och därför behöver vi din hjälp genom att du deltar i denna enkät.

Under våren 2023 publicerade Uppdrag Granskning dokumentären "Hårt Sex" där det framkommer att hälften av alla tjejer har blivit utsatta för sexuellt våld av någon de har varit tillsammans med. Det framkommer att ungdomar ständigt influeras av våldsamt pornografiskt material genom diverse plattformar bland annat genom appen TikTok, porrsajter, musik och filmer. Ungdomar menar att det är problematiskt och jobbigt att se flera TikTok inlägg om hur tjejer vill ha hårda tag, bli strypta, dragna i håret och visar samtidigt upp blåmärken på kroppen vilket porträtteras som något positivt och eftersträvansvärt. Ungdomar uppger att det är ett problem att vissa sexuella våldshandlingar blivit normalt under sex som bland annat strypning, slag och gagning vilket kan ses som våldshandlingar om det saknas samtycke. Trots att ungdomar ifrågasätter och reflekterar över pornografiskt material samt implementeringen av detta material i deras eget utforskande av sexualitet och relationer så uppger de att det är problematiskt och svårt att navigera detta på egen hand.

Syftet med studien är således att undersöka hur pornografiskt material påverkar ungdomars föreställningar om sex och relationer och hur vuxna kan vara ett positivt stöd i ungdomars utforskande av sin sexualitet och sina relationer.

Deltagandet i denna studie är frivilligt och det går när som helst att avbryta sin medverkan. Genom deltagandet så samtycker man till att inlämnade uppgifter får användas i studiens syfte. Den som deltar i studien kommer inlämna uppgifter anonymt. Det betyder att inlämnade uppgifter inte kommer att kunna härledas till den person som lämnat dem.

Deltagarnas uppgifter kommer hanteras i enlighet med detta informationsbrev och endast användas i ändamål av studien. Efter studiens genomförande kommer uppgifterna att förstöras.

Tack på förhand för att just du vill bidra och delta i denna studie

Författare Cim Andersson Skiöld & Jennifer Lood Högskolan Väst 2023.

Bakgrundsfrågor

Vi kommer först be dig svara på några frågor om din bakgrund

1. Ange ditt kön:

Svarsalternativ: Kvinna/Man/Icke-binär

2. Ange din ålder (ange endast i siffror, exempelvis 18)

3. Vad är din relationsstatus? Svartalternativ: Singel/Jag har pojkvän/flickvän /"KK relation" /Komplicerat /Annat

Nu kommer det några påståenden om pornografiskt material
Markera det du anser stämmer eller inte i skalan på varje påstående

4. Vad är din åsikt om pornografiskt material?

Det skapar ökad kunskap om sexualitet Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Det skapar en felaktig bild om sexualitet och vad det innebär Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Det bidrar negativt till jämställdhet mellan könen Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Det skapar möjlighet att tillfredsställa behov Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Det bidrar till utnyttjanden av människor i utsatta levnadsförhållanden Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Det bidrar till en felaktig bild om hur man ger samtycke till sex Svartalternativ: Stämmer inte alls /Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Det bidrar till en felaktig bild där endast män tar initiativ till sex Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Följande frågor kommer handla om din uppfattning om konsumtion av pornografiskt material

5. Enligt din upplevelse, hur gamla tror du att ungdomar/barn är första gången de tittar på/tar del av, slumpmässigt eller med avsikt, pornografiskt material? (ange endast i siffror, exempelvis 14)

6. Hur ofta tror du att ungdomar tittar på pornografiskt material i snitt? Svartalternativ: Aldrig/En gång i månaden/En gång i veckan/Flera gånger i veckan/Varje dag/Flera gånger per dag

7. I vilket syfte tror du att ungdomar tittar på pornografiskt material? Svartalternativ: För att tillfredsställa sexuella behov/För att man är uttråkad/För att få inspiration/För att utforska och utöka sin kunskap om sex/Annat

8. Annat

Du som svarade "annat" Vänligen beskriv nedan

9. Vart tror du att ungdomar oftast tittar på pornografiskt material? Svartalternativ: Spel/Porrsajter (Exempelvis Pornhub)/Sociala medier (Exempelvis TikTok)/Interaktiv media (Exempelvis Onlyfans)/Annat

10. Annat

Du som svarade "annat" Vänligen beskriv nedan

11. Enligt din erfarenhet, hur tror du att andras konsumtion/tittande av pornografiskt material har förändrats sedan första gången de började konsumera/titta?

Markera det du anser stämmer eller inte i skalan på varje påstående

Man tittar på grövre pornografiskt material Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Man tycker att det pornografiska materialet har blivit mer verklighetstroget Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Man tycker att det pornografiska materialet har blivit mindre verklighetstroget Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Man tittar på pornografiskt material oftare Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Man har fått fler preferenser (Att man gillar fler saker/handlingar under sex) Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Det har inte förändrats Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

12. Upplever du det problematiskt att pornografiskt material är så lättillgängligt i dagens samhälle?

Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

13. Vilka känslor förknippar du med pornografiskt material?

Markera det du anser stämmer eller inte i skalan på varje påstående

Lättnad Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Glädje Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Trötthet Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Skam Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Ångest Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Frustration Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Följande frågor kommer handla om din uppfattning om våld i pornografiskt material

14. Upplever du att pornografiskt material ofta innehåller våldsamma inslag? (Exempelvis strypning, slag, gagning etc) Svartalernativ: Aldrig/Sällan/Ofta/Alltid/Vet inte

15. Enligt din upplevelse, vilka handlingar upplever du är vanligt förekommande i pornografiskt material? Markera det du anser stämmer eller inte i skalan på varje påstående

Slag/örfil Svartalernativ: Förekommer aldrig/Ovanligt/Vanligt/Mycket vanligt/Vet inte

Strypning/kvävning Svartalernativ: Förekommer aldrig/Ovanligt/Vanligt/Mycket vanligt/Vet inte

Förnedringar Svartalernativ: Förekommer aldrig/Ovanligt/Vanligt/Mycket vanligt/Vet inte

16. Upplever du generellt pornografiskt material som obehagligt? Svartalernativ: Aldrig/Sällan/Ofta/Alltid/Vet inte

17. Tror du att våldshandlingar inom sex har blivit normalt? Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Följande frågor kommer handla om påverkan av pornografiskt material

18. Hur upplever du att pornografiskt material har påverkat dig? Markera det du anser stämmer eller inte i skalan på varje påstående

Sämre syn på jämställdhet Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Bättre syn på jämställdhet Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Ökad förståelse för det motsatta könets behov Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Förändrad syn på kroppsliga ideal Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Jag har inte påverkats Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

19. Upplever du att du blir negativt påverkad av pornografiskt material? Svartalernativ: Nej inte alls/Ja/Vet inte/gäller inte mig/Annat

20. Annat

Du som svarade "annat" Vänligen beskriv nedan

21. Upplever du att du blir positivt påverkad av pornografiskt material? Om du tycker Ja, skriv gärna i rutan "annat" några ord om vad du menar Svartalernativ: Nej inte alls/Ja/Vet inte/gäller inte mig/Annat

22. Annat

Du som svarade "annat" Vänligen beskriv nedan

23. Upplever du att andra blir negativt påverkade av pornografiskt material? Svartalernativ: Nej inte alls/Ja/Vet inte/gäller inte mig/Annat

24. Annat

Du som svarade "annat" Vänligen beskriv nedan

25. Upplever du att andra blir positivt påverkade av pornografiskt material? Svartalernativ: Nej inte alls/Ja/Vet inte/gäller inte mig/Annat

26. Annat

Du som svarade "annat" Vänligen beskriv nedan

Följande frågor kommer handla om samtycke och förväntningar inom sex och relationer

27. Upplever du att dina förväntningar på sex har påverkats utav pornografiskt material? Markera det du anser stämmer eller inte i skalan på varje påstående

Vad som ingår i sex (Exempelvis förspel, oralsex, analsex, positioner, sexleksaker etc.) Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Uteslutande av preventivmedel Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Platser man ska ha sex på Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Hur ofta man ska ha sex Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Grövre sex (Exempelvis Förnedringssex, strypsex, fysiskt våld etc.) Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Hur länge man ska ha sex Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

28. Upplever du att det förväntas av dig att ställa upp på den typ av sex som visas i pornografiskt material? Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt/Vet inte/gäller inte mig

29. Upplever du att du kan säga nej till sex om du inte vill ha sex? Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt/Vet inte/gäller inte mig

30. Upplever du att du kan säga nej till saker som din sexpartner vill göra under sex som du inte vill/känner dig bekväm med att göra? Svartalternativ: Aldrig/Sällan/Ofta/Alltid/Vet inte/gäller inte mig

31. Upplever du att du kan föreslå för din sexpartner hur du vill ha sex? Svartalternativ: Aldrig/Sällan/Ofta/Alltid Vet inte/gäller inte mig

32. Upplever du höga krav på prestation under sex så att det påverkar dig negativt? Svartalternativ: Aldrig/Sällan/Ofta/Alltid/Vet inte/gäller inte mig

33. Vad tycker du är det viktigaste i en relation? Rangordna svartalternativen med det viktigaste först och det minst viktiga sist.

Kärlek/Sex/Kommunikation/Respekt/Ha roligt/Jämställdhet

Vuxna som ett positivt stöd

Nu kommer det några frågor om hur vuxna kan vara ett positivt stöd för ungdomars utforskande av sexualitet och relationer

34. Upplever du att det finns en/flera vuxen/vuxna i din närhet som du kan prata om sex och relationer med? Svartalternativ: Ja/Nej

35. Om du hade behov av att prata om sex och relationer med någon vuxen, finns den personen då på: Markera det du anser stämmer eller inte

Ungdomsmottagningen Svartalternativ: Ja/Nej

Skolans elevhälsa (Exempelvis kurator, skolsköterska etc.) Svartalternativ: Ja/Nej

Förening (Exempelvis fotbollsklubb, ridklubb etc.) Svartalternativ: Ja/Nej

Förälder Syskon Svartalternativ: Ja/Nej

36. Vilken typ av stöd hade du helst önskat generellt fanns från vuxna i samhället för att bidra positivt för ungdomar att utforska sin sexualitet och relationer i relation till pornografiskt material?

Att vuxna generellt pratade mer öppet om sexualitet och relationer Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Att vuxna pratade mer om pornografins inverkan på sexualitet och relationer Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Att vuxna skapade forum där ungdomar kunde ställa frågor om pornografi, sexualitet och relationer Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

Att lärarna talar och informerar om sexualitet och relationer under sexualundervisningen i skolan med utgångspunkt i pornografins inverkan på sexualitet och relationer Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

37. Finns det något stöd du själv skulle känna behövdcs men som vi inte nämnde i tidigare fråga? Skriv med egna ord i rutan nedan:

38. Upplever du att det finns brister i sexualundervisningen? Svartalernativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

39. Hur upplever du skolans sexualundervisning?
Markera det du anser stämmer eller inte i skalan på varje påstående

Preventivmedel Svartalernativ: Pratas inte om alls/Pratas inte om alls men borde pratas mer om/Pratas om/Pratas om men borde pratas mer om/Pratas om mycket

Samtycke vid sex Svartalernativ: Pratas inte om alls/Pratas inte om alls men borde pratas mer om/Pratas om/Pratas om men borde pratas mer om/Pratas om mycket

Jämställdhet inom relation Svartalernativ: Pratas inte om alls/Pratas inte om alls men borde pratas mer om/Pratas om/Pratas om men borde pratas mer om/Pratas om mycket

Respekt inom sex och relationer Svartalernativ: Pratas inte om alls/Pratas inte om alls men borde pratas mer om/Pratas om/Pratas om men borde pratas mer om/Pratas om mycket

Pornografi Svartalernativ: Pratas inte om alls/Pratas inte om alls men borde pratas mer om/Pratas om/Pratas om men borde pratas mer om/Pratas om mycket

Sex Svartalernativ: Pratas inte om alls/Pratas inte om alls men borde pratas mer om/Pratas om/Pratas om men borde pratas mer om/Pratas om mycket

Onani Svartalernativ: Pratas inte om alls/Pratas inte om alls men borde pratas mer om/Pratas om/Pratas om men borde pratas mer om/Pratas om mycket

Tjej- och killsnack (När man separerar tjejer och killar för att få utrymme att prata och ställa frågor om exempelvis mens, onani, anatomi etc). Svartalternativ: Pratas inte om alls/Pratas inte om alls men borde pratas mer om/Pratas om/Pratas om men borde pratas mer om/Pratas om mycket

Kommunikation inom relationer och/eller vid sex Svartalternativ: Pratas inte om alls/Pratas inte om alls men borde pratas mer om/Pratas om/Pratas om men borde pratas mer om/Pratas om mycket

Förväntningar på sex och/eller relationer Svartalternativ: Pratas inte om alls/Pratas inte om alls men borde pratas mer om/Pratas om/Pratas om men borde pratas mer om/Pratas om mycket

40. Upplever du att samhället/vuxna pratar om pornografiskt material med ungdomar? Svartalternativ: Stämmer inte alls/Stämmer ganska dåligt/Stämmer ganska bra/Stämmer helt

41. Vad tycker du att vuxna i samhället generellt kan göra för att förhindra att pornografiskt material får negativa konsekvenser? (Exempelvis att man utsätter en sexpartner för sexuella handlingar som innehåller våld som man blivit inspirerad utav från pornografiskt material utan att samtycke till detta finns.)

Att lära ut kritiskt tänkande i skolan i relation till pornografiskt material och hur det gestaltas och porträtteras Svartalternativ: Ja/Nej

Att det införs en lag och förbjuder våldspornografiskt material Svartalternativ: Ja/Nej

Att det är upp till föräldrar att uppfostra sina barn kring sexuellt våld och effekter av att titta på pornografiskt material Svartalternativ: Ja/Nej

42. Har du någon annan tanke som du tänker att vuxna i samhället skulle kunna göra för att förhindra att pornografiskt material får negativa konsekvenser?

Skriv gärna dina tankar med egna ord

TACK!

Stort tack för att just du har deltagit i våran enkät och examensarbete.

Med vänlig hälsning

Cim Andersson Skiöld & Jennifer Lood Höskolan Väst